

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 032873.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3867 - Bs. Aires.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 15 DE JULIO (JULIJA) DE 1938

Núm. (Štev.) 79

NAROCNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

NEOSNOVANI OČITKI

Od naročnikov Slovenskega lista in njegovih čitateljev vobče ne prejemamo, kakor je razumljivo, samo pohvalnih sodb in bodrilnih besed, ki nas utrjujejo v prepričanju, da je ogromna večina naših rojakov zadovoljna in ponosna, da imamo tudi mi svoje tedensko glasilo, ter da vpoštevamo in ceni naša prizadevanja; od časa do časa se oglašajo tudi taki, ki vse bolj vedo nego mi, pa so radi tega njihova pisma polna očitkov in nasvetov, kako in kaj bi morali pisati, če hočemo, da bi se dalavski položaj izboljšal, da bi Nemčija ne napadla Češkoslovaške, da bi bil Francija v enem tednu likvidiran, da bi Mussolini že jutri moral izročiti oblast drugemu, demokratičnemu, človeku, itd. itd. Mnogokrat se ti očitki pobijajo med seboj; kar se ene mu zdi pretirano, proglašajo drugi za preblago, kar smatra ta za potrebno, odklanja drugi kot odvisno in celo škodljivo.

Mi se seveda prav nič ne hudujemo nad onimi, ki smatrajo za potrebno, da nam nauke delijo. Končno je tudi kritika in očitek samo razveseljavljivi znak, ker priča, da se naši ljudje za list zanimajo, da ga čitajo ne samo z očmi, marveč s celo glavo, in da se brigajo za najrazličnejša vprašanja.

V kolikor se kritika nanaša na tehnične nedostatke pri listu, ji radi priznavamo upravičenost. Mi se sami dobro zavedamo, da list ni tak, kakor bi bilo dobro da bi bil, povedali pa smo tudi že mnogokrat, da izboljšanje ni odvisno samo od onih, ki so v uredništvu in upravištvu in ki itak za list doprinašajo, kolikor morejo in znajo; izboljšanje je odvisno od povečanja števila naročnikov, ki bi prineslo listu večje dohodke, s katerimi bi si mogel privoščiti sotrudnike, boljši papir, boljše kliseje, več strani itd.

Kar se pa tiče očitkov, ki se nanašajo na idejne smernice lista, smo sklenili, da se o njih nekoliko pomenu z našimi čitatelji, in sicer iz dveh razlogov: najprej zato, ker je dobro in potrebno, da smo si, čitatelji in uredništvo, v tem pogledu na jasnem, drugič pa zato, ker mislimo, da bodo jasne besede pomagale razbistriti pojme, ki so včasih medli in zmotni zato, ker rastejo iz cenene literature, ki se v Buenos Airesu prodaja na kilograme.

Zato si bomo te očitke od bližje ogledali. Za danes smo vzeli v roke dolgo pismo nekega prijatelja, ki je hud, ker da smo preveč prijazni v pisanju napram Italiji in Nemčiji. Ta prijatelj očividno od nas zahteva, da mu bolj jasno povemo, kaj in kako mislimo o fašizmu. Naj mu bo ustrezno, dasi mislimo, da ne more biti glede pisanja našega lista v tem pogledu nobenega dvoma.

Na fašizem je treba, po našem mnenju, gledati z dveh strani: v kolikor se tiče naroda, v katerem je zagospodoval, in v kolikor se tiče drugih narodov, s katerimi ima opravka.

Kar se fašizma v notranjosti tiče, ga mi za svoj narod odklanjamo kot režim nasilja, ki ni v skladu s tradicijo našega naroda, z njegovim čuvstvom, z njegovo ljubeznijo do svobode in pravice ter z njegovimi potrebami. Mi smo prepričani, da more naš narod srečno živeti in se uspešno razvijati na vseh poljih človeškega udejstvovanja samo v režimu demokratične svobode, enakopravnosti in socialne pravičnosti. Glede nasilnih režimov pri drugih narodih, ki so vsi mnogo večji od našega in napram katerim je naše izseljenišvo brezpomemben drobček, mislimo, da je fašizem njihova stvar; če so zadovoljni z njim, če se jim zdi, da je prav in dobro živeti v odvisno-

Odnošaji med Anglijo in Italijo

VELIKA BRITANIJA NOČE PRISTATI NA TO, DA BI RIMSKI DOGOVOR STOPIL V VELJAVO, DOKLER SE NE UREDI ŠPANSKO VPRAŠANJE — FAŠISTIČNI VELJAKI PRIGOVARJAJO MUSSOLINIJU, NAJ ANGLIJI SPET OBRNE HRBET

Razlogi, radi katerih je Italija iskala zblizanja z Anglijo, so znani. Rimska vlada želi, da bi Velika Britanija priznala italijanski imperij, t. j. aneksijo Abesinije, ker sme šele potem upati, da bo privabila angleške kapitale v zavojevano deželo, kar je predpogoj za gospodarsko izkoriščanje bivšega negušovega carstva. Brez denarja, bi ga Italija niti za svoje pretirano oboroževanje in za svoj dragi režimski aparat nima v preobilici, bo Abesinija ostala ena izmed pasivnih italijanskih kolonij, ki mnogo stanejo in skoro nič ne dajejo.

Angleška vlada je italijansko ponudbo vljudno sprejela in se v Rimu dogovorila, kako naj se uredijo odnošaji med obema državama, vendar pa je določila pogoje, od katerih izpolnitve je odvisna veljavnost sporazuma. Zahtevala je, da Italija nemudoma ustavi sleherni nadaljnje pošiljanje "prostovoljcev" v Španijo, da pristane na odpoklic onih, ki se tam že nahajajo, da zmanjša število svojih čet v Libiji in razne druge stvari. Najvažnejši pogoji se nanašajo, kakor izgleda, na Španijo, ker je londonski vladi najbrž mnogo na tem ležeče, da se Italija ne vsi- dra tudi v bližini Gibraltarja, potem ko se je vgnezdila že v Rdečem morju.

Mussolini, ki končno edini odloča v italijanskih zadevah, je pogoje sprejel. Zagotavljajo, da po sklenitvi rimskega dogovora ni poslal nobenih čet več v Španijo in v podporli je angleški predlog za odpoklic tujih borec. Izvedba tega predloga, od katerega je — kakor smo rekli — odvisna veljavnost sporazuma, se pa tako zavlakuje, da postajajo v Italiji nervozni, ker mislijo, da so nasledli angleški zvičajnosti.

Poročila iz Rima trdijo, da razni fašistični veljaki prigovarjajo Mussoliniju, naj dogovor z Anglijo odpove, ker da je sramotno za Italijo, da mora kakor na milost čakati, kdaj se bo londonska vlada odločila za

sti od enega samega človeka ali male skupine samovoljnejšev, če ne čutijo nobene potrebe po svobodi, po soodločevanju glede usode občestva, ki ga tvorijo, smatramo sicer, da so v zablodi, a to je njihova zadeva. Če z režimom niso zadovoljni, se ga bodo pa prej ali slej otrsli, pri čemer prav gotovo ne računajo na pomoč slovenskih izseljencev ob La Plati.

Kar se pa tiče metod, ki jih je fašizem začel uporabljati napram drugim narodom, smo mi vselej o njih povedali, da so največjega obsojanja vredne. Nasilje, kakor se je izvršilo nad Abesinijo, nasilje, katero se je izlilo nad našo narodno manjšino v Italiji, nasilje kakor se izvaja nad Španijo in Kitajsko — to so zadeve, ki se tičejo vseh drugih narodov, vsega sveta, in zato smatramo, da mora tudi ves svet biti v boju proti fašističnim metodam v odnošajih med narodi.

Da pa v našem listu ne uporabljamo za Hitlerja, Mussolinija in še kakšnega drugega samodržca razne banalne pridevnike, ki jih človek lahko vsak dan čita v neresnem tisku in ki morejo le pri neresnih ljudeh najti odobravanje, je to popolnoma razumljivo, ker je naš list resen.

Toliko naj bo na kratko in, mislimo, dovolj jasno povedano glede tega vprašanja; o drugih, ki so se jih naši kritiki tudi doteknili, bomo pa spregovorili v bodoči številki.

izvajanje sporazuma, medtem pa časteče in se dogodki v Španiji ne razvijajo tako, kakor so v Italiji pričakovali. Po prvih in hitrih uspehih ofenzive proti Kataloniji so namreč Italijani bili prepričani, da bo državljanske vojne v par tednih konec in jim torej ni bilo težko pristati na angleško zahtevo, da prenehajo s pošiljanjem prostovoljcev Francu. Stvari pa se na bojišču ne razvijajo tako povoljno in dočim je Anglija zavezala Italiji roke, ni prav nič storila, da bi preprečila pošiljanje pomoči vladnemu taboru s strani Francije in Rusije.

Mussolini ni seveda v nič kaj prijetnem položaju, vendar pa v diplomatičnih krogih dvomijo, da bo poslušal prigovarjanje svojih prijateljev, saj se gotovo dobro zaveda, da

bi odpoved rimskega dogovora pomenila končnoveljavno in nevarno pretrganje z Veliko Britanijo. Konservativci, ki danes podpirajo Chamberlainovo politiko pomirjevanja, bi brž začeli drugače gledati in govoriti ter bi se takoj odločili za protitalijansko politiko. V Rimu obso- vraženi Eden ali pa kak drug naslednik njegovih idej, ki bi tako politiko vodil, bi tedaj imel vse angleško javno mnenje na svoji strani, opiral pa bi se lahko, kar je še najbolj važno, tudi na zelo okrepljeno vojno silo velike Britanije, ki je sedaj vse drugače oborožena, nego je bila za časa abesinske krize.

Rimski vlada torej najbrž ne bo imela druge izbire, nego da lepo počaka, da se v Londonu odločijo za sporazum.

Chacovski spor pred rešitvijo

Prizadevanja posredovalcev so končno privedla do uspeha — Mejo med Bolivijo in Paraguayem bo določilo šest ameriških državnih predsednikov, zadnja beseda pa še ni izrečena

Ko je že izgledalo, da je vsaka poravnava med Bolivijo in Paraguayem nemogoča ter so se že oglašali nekateri s hujškanjem, da je treba spet seči po orožju zaradi Chaca, je 9. julija zjutraj šel po Buenos Airesu glas, da je bil na mirovni konferenci dosežen sporazum glede načina, kako naj se dolga pravda med dvema sosednima narodom konča: šest ameriških državnih predsednikov — argentinski, severnoameriški, braziljanski, chilenski, perujski in urugvajski — naj odločijo, kako naj teče meja v Chacu in naj se pri tem drže predloga mirovne konference, ki je za Bolivijo bolj ugoden, in pa paraguayskega protipredloga, ki seveda vpoštevava predvsem paraguayske interese.

Vest o tem sporazumu je naredila, kakor je razumljivo, najlepši vtis ne samo v obeh Amerikah, marveč tudi povsod drugod v svetu, dasi zadnja beseda še ni izrečena. Dogovor sta samo parafirala zastopnika obeh držav in sedaj na mirovni konferenci čakajo, da pride še pristanek obeh prizadetih vlad, končno bo pa moral

še Paraguay s plebiscitom odobriti dogovor, dočim bo o njegovi usodi odločil v Boliviji kongres.

Torej, zadnje besede še ni, vendar pa je pričakovati, da se bo spor le rešil. Že nekolikokrat, ko smo o tej zadevi pisali, smo rekli, da bi do poravnave kmalu prišlo, če bi posredujoče države nastopile z zadostno energijo in res s trdnim namenom, da naredijo red oziroma mir v Ameriki. Če pomislimo, kako so pogajanja še pred dobrimi desetimi dnevi visela na niti, ki je grozila, da se vsak hip pretrže, in ko sedaj vidimo, da je bil sporazum v načelu dosežen v par dneh, se seveda ne moremo ubraniti vtisa, da so se posredovalci odločili za tak odločen nastop, ki je moral prepričati paraguaysko in bolivijsko vlado.

Naj bo kakorkoli, čas je, skrajni čas, da se ta dolga pravda zaključi in se z določitvijo končnoveljavne meje odstranijo vzroki več ko polstoletnega neprijateljskega sožitja med dvema ameriškim državama ter se preprečijo povodi za nova prelivanja krvi.

nostjo in z navdušenjem, ki je preselalo vsako pričakovanje. Oddelki naše vojske so bili med burnimi živjo-klici naravnost obsipavani s svetjem, ko so korakali po praških ulicah.

Dve leti vojne na Španskem

V noči od 12. na 13. julija sta minili dve leti, odkar je bil v Madridu umorjen nacionalistični voditelj Calvo Sotelo, kar so nekateri generali, na tuj migljaj, vzeli kot povod za upor proti državnim oblastem, kateri se je začel nekoliko dni kasneje, t. j. 17. julija 1936, v Maroku. Od takrat krvavi španski narod in njegova mesta se rušijo v razvaline. V nedeljo bo druga žalostna obletnica tega upora, ki je narod vrgel v nesrečo, iz katere še ni videti nobene izgoda.

1.440.866 kg razstrelivnih snovi so italijanski letalci vrgli na španska mesta v prvih treh mesecih tega leta. V istem času so izstrelili 180.000 krogel iz strojníc. Te statistične podatke je objavilo italijansko časopisje.

Montevideo, glavno mesto urugvajске republike, ima sedaj 692.129 prebivalcev, oziroma jih je imelo ob ljudskem štetju, ki se je obavilo pred nedavnim.

RAZNE VESTI

Italija je izgubila več mož v Španiji nego v Abesiniji; tako zagotavlja madridski listi. Ponatiskujejo iz fašističnega lista "Popolo d'Italia", da je od 60.000 Italijanov, kolikor jih je bilo poslanih v Španijo, padlo doslej 9.000, a obenem izjavljajo, da so izgube mnogo večje, nego Italijani sami priznavajo. V eni sami bitki, ob reki Ebro, je bilo 3.000 italijanskih "prostovoljcev" mrtvih in ranjenih.

Na italijansko-francoski meji so miličniki streljali na skupino Francozov, ki so bili pomotoma prestopili mejo v gorah, a so se brž umaknili spet na francoska tla, ko so opazili svojo zmotu. Fašisti so streljali dalje in so enega Francoza smrtno zadeli, ko je bil že dobrih 25 metrov proč od meje. Francoska vlada je v Rimu protestirala in je italijansko zunanje ministrstvo izjavilo, da bo krivce kaznoval in da je vlada pripravljena plačati odškodnino.

Palestina se nikakor ne more pomiriti in krvavi spopadi med Židi in Arabci so na dnevnem redu. V enem samem tednu je bilo ubitih in ranjenih 250 oseb. Angleške oblasti, ki so tam odgovorne za red, imajo seveda mnogo opravka, a doslej malo uspeha v svojih prizadevanjih za pomirjenje duhov. Ker se v zadnjem času položaj slabša, je vlada poslala v Palestino ojačenja iz Egipta.

Nemška vlada je objavila dekret, ki določa, da je samo civilna poroka veljavna v državi. Zakon velja seveda tudi za bivšo Avstrijo, ki je sedaj kot Ostmarka del rajha, in listi poročajo, da se je kardinal Innitzer brezuspešno trudil, ko je pri nacističnih veljakihi skušal doseči, da bi v Avstriji še dalje ostal v veljavi cerkveni zakon.

Najbrže je brez uspeha dal zvoniti z vsimi zvonovi ob prihodu Hitlerja na Dunaj.

"Mi se ne bojimo vojne s Francijo" — takšne besede je zapisal poveljnik španskega revolucionarnega letalstva general Kindelan v nekem članku, kjer napada bivšega ministrskega predsednika sosedne republike, g. Bluma, o katerem pravi, da se je igral z ognjem v vprašnju španske državljanske vojne. General meni, da bi v slučaju oboroženega spopada sicer trpeli španski obmejni kraji, vendar pa, pravi, bi špansko nacionalistično letalstvo tekoma enega tedna spreminilo v razvaline velika francoska mesta, kakor so Bordeaux, Toulouse, Marseille, Biarritz in Bayonne.

Bivši predsednik Uruguaya, g. Terra, je odpotoval v Evropo. Montevideanski list "El Día" mu je v slovo napisal hud napad, radi katerega je eden izmed Terrinih sinov izzval pisca na dvoboje. Do spopada pa ni prišlo, ker sta se nasprotnika po svojih zastopnikih domenila, da naj zadevo reši častno sodišče.

Angleški kralj Jurij VI., ki ima iti 19. t. m. na obisk v Pariz, je zbolel. Dobil je gripo, vendar pa zdravnik upajo, da bo čez nekoliko dni že zdrav ter da se nič ne bo spremenilo v programu, ki je prirejen za njegov uradni obisk Franciji.

Tri japonske vojne ladje so baje potopili kitajski letalci, ko so z reke Jangtse obstreljevale Kiočang. Prav tako zagotavljajo, da so uničili 50 japonskih letal, ko so obstreljevali japonsko letalsko oporišče na Kitajskem.

Strašna nesreča se je dogodila v Coimabri, na Portugalskem. Tamošnji gasileci so hoteli javno pokazati svojo spretnost. Zgradili so hišo iz lesa in vanjo so postavili žive ljudi, 11 mladeničev, ki so jih bili najeli za nekoliko soldov. Potem so dali hišo zapaliti. Preden pa so gasileci pridrveli s svojimi vozovi, je bila vsa hiša v plamenih. Nekateri izmed mladeničev so poskakali na cesto in se na tlaku raztreščili, drugi pa so umrli med plameni.

Argentinske vesti

Tekstilna industrija v krizi

Tekstilna industrija, ki se je v Argentini razvila v nekoliko letih z neverjetno naglico, preživlja trenutno težko krizo. Japonska, Nemčija in Italija so namreč vrgle na trg ogromne količine svojih tekstilnih izdelkov, ki se prodajajo po izredno nizkih cenah, t. j. v mnogih slučajih ceneje nego stanejo takšni izdelki tukajšnje industrije. Posebno Japonska prodaja svoje blago po neverjetno nizkih cenah, kar ji je mogoče samo zato, ker znaša plača japonskega delavca, preračunana v argentinsko valuto, dnevno manj nego prejemajo tukajšnji delavci na uro. Te nizke plače so seveda spet v zvezi z nad vse omejenimi življenjskimi potrebami japonskega prebivalstva. Nemčija in Italija pa vršita "dumping", t. j. prodajata po nižjih cenah nego doma. Razlogov za takšno trgovino je lahko mnogo, na pr.: s povečanjem proizvodnje se zmanjšajo proizvodni stroški, ker je v takem slučaju mogoče produkcijo racionalno organizirati; če takšna povečana proizvodnja izdela več produktov, nego jih domači trg rabi, je treba odvisni del izvažati, čeprav po nižjih cenah, nego se blago prodaja doma, ker bi sicer itak morala proizvodnja spet skrečiti in bi proizvodni stroški — in z njimi cene — poskočili in bi mnogi delavci prišli ob zaslužek. Drugi razlog za "dumping", ki ga izvajata Nemčija in Italija, utegne biti v finančnem položaju teh dveh držav. Obe uvažata, poleg živil, ki jih pridelujeta v zadostni meri, tudi ogromne količine sirovin, ki so jima potrebne za vojno industrijo. Te sirovine je treba plačati z blagom, ki ga je treba nekje v tujini prodati, četudi z zgubo. Pa še drugi razlogi utegnejo vplivati.

Proti "dumpingu" se države po navadi branjajo s tem, da ali sploh prepovedo uvoz dotičnega blaga iz dežele, ki "dumping" izvaja, ali pa tako močno dvignejo uvozne carine, da se uvoz ne izplača več. In zakaj se države branjajo proti enenemu blagu? Ker se dumping izvaja samo proti takim deželam, ki že same proizvajajo tako blago, in ker vpliva torej pogubno na njihovo lastno industrijo.

Poglejmo slučaj Argentine! Še pred nekoliko leti je vso svojo volno in ves svoj bombaž izvažala iz države, uvažala pa je volnene in bombažne izdelke. Našli so se industrijalet, ki so postavili tovarne in izvežbali na tisoče in tisoče delavcev ter začeli tu predelovati volno in bombaž, ki ga Argentina producira. Danes je v tekstilni industriji Argentine investiranih že 500 milijonov pesov in zaposlenih je bilo v njej — še do pred kratkim — 80.000 delavcev. Domača industrija je uspešno konkurirala s tujim uvoženim blagom in se je lepo razvijala ter prehranjevala nekoliko stotisočev prebivalcev. Pa se začne "dumping". Zgoraj navedene države začno uvažati enako blago, kakor ga izdeluje argentinska tekstilna industrija, ter ga tu prodajajo tako,

da ga kupec v trgovini dobi ceneje, nego stane isto blago argentinskega industrijaletca samega. Ker argenski industrijalet ne more prodajati z zgubo, če noče kmalu prenehati biti industrijalet, drugega izhoda nima, nego da tovarno zapre. In tako se je seveda zgodilo: 30.000 delavcev tekstilne industrije je bilo odpuščenih, ostalih 50.000 pa delajo z zmanjšanim urnikom — po dva ali tri dni v tednu.

Industrijalet in delavci so se sedaj obrnili na vlado in zahtevajo hitre ukrepe, da se prepreči propast domače tekstilne industrije. Tudi v polslanski zbornici se bo vprašanje "dumpinga", ki ga izvajajo avtoritarne države, načelo te dni in pričakovati je, da bo država nekaj ukrenila, ker se je tekstilna industrija že preveč razvila, da bi bilo mogoče prepustiti jo svoji usodi.

Proslava praznika neodvisnosti

Letošnja proslava obletnice proglasitve neodvisnosti je po svojem sijaju, kakor zagotavljajo listi, prekašala vse dosedanje. V soboto, 9. julija so se opravile samo one svečanosti, ki so se mogle vršiti v zaprtih oziroma pokritih prostorih, ker je bilo vreme deževno. Defile in vse druge točke programa proslav, ki so se imele vršiti na prostem, so bile prenesene na naslednji dan, ki je bil izredno lep, solnčen in skoro pomladanski. Tudi to je pomoglo, da se je v Palermu zbrala ogromna množica, ki je prisostvovala defileju vojske in mornarice. Prvikrat v zgodovini argentinskih vojnih sil so v defileju nastopili tudi tanki, moderni oklopni avtomobili in kamijoni, nad mestom pa je krožilo 200 vojnih letal.

Zvečer so bili v raznih mestnih okrajih kakor tudi na trgu Republike zabave s plesom na prostem in umetniški ognji so švigali v nebo.

LEGAR POJENJUJE

Tifus, ki se je bil že močno razpasel v Buenos Airesu in radi tega kor vsi znaki kažejo, zaustavljen. Zaznamirno prebivalstvo, je sedaj, kasluja gre v veliki meri zdravstvenim oblastem, ki so storile vso svojo dolžnost. Novih obolelih ni in tudi zdravstveno stanje bolnikov, ki so bili internirani v bolnišnici Muñiz, se boljša.

POSTA IN PREPOVEDANA LITERATURA

V skladu z dekretom, objavljenim v novembru preteklega leta in ki prepoveduje cirkulacijo komunistične propagandne literature, je ravnateljstvo pošte zaplenilo v mesecu juniju 17.355 izvodov listov, revij, knjig in letakov; ista usoda je doletela 2.127 izvodov anarhističnih listov in 4.274 pornografičnih revij.

HUDA GLOBA

Uprava notranjih davkov je bila začela tožbo proti trgovcu Joséju Pintosu Minguezu, ki ni bil plačal predpisanega davka od 14.000 kg to-

baka ter je s tem hotel opehariti davkarijo za 115.442.65 pesov. Sodnik je Mingueza obsodil na desetkratno globo, na poravnavo stroškov in plačilo obresti, poleg tega pa še pogojno na eno leto ječe. Minguez bo torej moral plačati več ko en milijon pesov.

Pet pismonoš pod ključem

Pred nedavnim smo poročali o poštarju, ki so ga pod ključ spravili, ker je bil nepošten v izvrševanju svoje službe. Sedaj pa poročamo kar o petorici takih tičkov poštne uprave. Komisarija štev. 25 je aretirala Antonietija, Pabla Medino, Francisca Vitulla, Nicolása Cicileo in Orestesa Batrana, ki so si, kakor njihov prejšnji drug, lajšali poštarstvo delo s tem, da so velik del korespondence, posebno pa trgovske tiskovine in liste metali proč.

Tudi teh pet novih slučajev naj si naši čitatelji zapomnijo, da ne bodo zabavljali čez upravnštvo, če lista ne prejemajo v redu, marveč da bodo sporočili, v čem nerednost obstoja, da bo upravnštvo znalo, kje in kako naj reklamira, da se napravi red.

Aretirani poštarji bodo morali odgovarjati po paragrafu 154 kazenskega zakonika, ki določa za takšne prestopke kazni od enega do štirih let ječe.

355 PESOV ZA PETELINA

V ul. L. N. Alén 1950 so imeli pretekli dni razstavo perutnine, zajcev in jaje, zakatere je vladalo znatno zanimanje, ki se je pokazalo tudi pri prodajanju in kupovanju nekaterih prav posebno imenitnih eksemplarjev teh domačih živali. Za najlepšega petelina Rodhe Island Red je kupec plačal 355 pesov.

Naš izseljenec umorjen

Prejšnjo sredo se je na Dock Sudu, v "almacenu" na ul. Berlín 1450, odigral krvav dogodek. Nekoliko naših ljudi je tam pilo in prišlo je med njimi do hudih besed. Po poročilih tukajšnjih listov sta se najbolj razhudila Petar Jurković in Andrija Petrovič. Stopila sta na cesto in tam je Petrovič z nožem zadel Jurkoviča tako, da se je zgrudil in kmalu izdihnil. Nož mu je bil prodrl do srca. Oblasti raziskujejo, če je ta žalostni slučaj povzročila samo pijača in huda kri, ali če so še drugi vzroki.

Strahovita železniška nesreča v Mendosi

Strašna nesreča se je dogodila v okraju Coquimbato, v provinci Mendosi. Potniški omnibus, ki je vozil iz Rodea de Medio proti Villi Maipú večje število oseb, je običal na železniški progi nekoliko hipov prej

Veličanstven pogreb Krsta Rusovića

Prejšnji petek se je vršil pogreb ponesrečenega kapitana Krsta Rusovića, ki je kakor znano v Puerto La Plati še z dvema drugima našima rajakoma utonil. Truplo je bilo pre-

deležilo se ga je veliko ljudi iz mesta in okolice. Krsto so nosili člani Sokola Dock Sud-Boca. Vence, pa, katerih je bilo mnogo, so nesle naraščajke. Žalni obred so opravili pra-

Sokoli nesejo truplo pok. Rusovića

peljano v Buenos Aires v prostore Jugoslovanskega pripomočnega društva, kjer so ob njegovem truplu člani Sokola Dock Sud-Boca držali častno stražo. Od tam pa je bilo v petek dopoldne prepeljeno na Chacarito. Pogreb je bil nadvse veličasten. U-

voljavni svečeniki.

Krsto Rusović je bil dober Jugoslovian. Bil je član vseh narodnih društev, katera so z njim izgubila dobrega člana.

Naj mu bo lahka argentinska zemlja!

nego je pridvela po tračnicah lokomotiva je z vso silo zavozila v omnibus in ga vlekla še kakšnih sto metrov po tračnicah pred seboj. Nekaj potnikov je popadalo iz njega, druge pa je popolnoma razmesarilo. Enajst oseb je pri tem zgubilo življenje, šest jih je bilo težko ranjenih in nekateri drugi so zadobili lažje poškodbe.

Nekateri potniki trde, da je nesrečo zakrivil voznik. Ko je bil namreč omnibus na železniški progi, so padle "šrange" in voznik je radi tega izgubil glavo. Namesto da bi bil krepko zavozil naprej in si s tem naredil pot, je njegova edina skrb bila ta, kako si bo sam rešil kožo; skočil je z vozila in se umaknil na varno.

SPET NESREČA Z OGLJEM

Vkljub vsem svarilom, ki jih tako pogostokrat čitajo v listih, so ljudje še vedno tako neprevidni, da si postavljajo v soho goreče oglje, da bi se na tak način ogreli. Pri tem ne pomislijo, da more tako ogrevanje pomeniti smrt. Te dni so spet našli v ul. Verbal hštev. 1045 moškega, nekoga Basilia Madorra, ki ga je bil zadušil ogljikov dvokis, povzročen po tlehem oglju.

TUDI LUCIENNE BOYER V BUENOS AIRESU

S "Campano" se je pripeljala v Buenos Aires znana francoska pevka Lucienne Boyer, ki bo v kratkem začela tu nastopati. O njej gre glas, da je ena izmed najboljših francoskih pevk.

Tragedija med otroci

Clementine Dellasalle, star 20 let, se je bil pred nekoliko meseci zagledal v 15-letno Irmo Froli, stanujočo v ulici Cangallo 4249. Fant je bil že po naravi ljubosumen in začel je dolžiti dekletce, da se rada ima s sosedom, 20-letnim mlekarkem Toribijem

OBJAVE KR. POSLANIŠTVA

Charcas 1705 — Bs. Aires

Kr. jugosl. poslaništvo želi izvedeti kje se nahajajo sledeči naši izseljenci:

Majhen - Belanić Miha od Mate in Ane, roj. 1914 leta u Zalokah. V Argentino je dospel pred 11 leti ter je že 4 leta, da se ni javil. Zadnji naslov je bil: a/c Beo. Germanico, Bs. Aires.

Todorović Djordje. Leta 1922 se je nahajal v Brazilu. Drugi podatki niso znani.

Eber Franc iz Ljubljane, roj. 1889 leta, ki živi v Salti.

Mikuš Mirko inž. iz Ljubljane, roj. leta 1889. Nahaja se menda v Bs. Airesu, a se ne je za naslov.

Erklavec Franc iz Most pri Ljubljani, roj. 1891 leta. Delal je v Bs. Airesu kot krojač.

Veperinc (Veperinco) Emil, ki živi v Tucumanu, da javi poslanstvu točni naslov.

Piskulić Antonija, poroč. Centograf. Dospela v Argentino marca meseca tega leta. Ni se pa še javila svojem. Prišla je k bratu Erazmu.

Glasinović Dinko iz Murvice. Dospel v Argentino 1924 leta. Neznano je, kje se nahaja.

Rojaki so naprošeni, da sporoče poslanstvu, če kdo ve za naslov od katerega zgoraj imenovanih.

Ladijske vozne listke

za vse parobrodne družbe dobite pri nas po najnižji ceni.

K a b i n o

zagotovimo vsakemu potniku brezplačno.

VPOKLICNE KARTE PO ZELO ZNIŽANIH CENAH.

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni

Pridite v krojačnico "Gorica", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

Ul. WARNES 2191

(Nasproti postaje Paternal.)

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

Kadar imaš ohcet; krst; obisk in sploh kadar rabiš vino; obišči ali pokliči na telefon Kurinčiča, ki ti bo nemudoma ugodil in na dom postregel s prav dobrim vinom, saj ga imam v zalogi 25 vrst.

— Ne pozabi GARAY 3910 —

telefon 61-5384

BUENOS AIRES

Vesti iz organizacij

V NEDELJO POJE "PROSVETA" V RADIO

Na nedeljski transmisiji smo prvič slišali "Slovanski kvartet" g. Jukela, ki je odigral nekoliko srbskih in hrvaških melodij. Na prihodnji transmisiji pa nastopi spet mešanji zbor Slov. prosvetnega društva z nekoliko naših pesmi. Ne pozabite poslušati jugoslovansko radio-uro, ki se prenaša vsako nedeljo od 6. do 7. zvečer po LR2, Radio Argentina.

DRUŠTVO "TABOR"

Članski sestanek, ki se je vršil v soboto popoldne, je sklenil, da se bodo člani spet sestali v soboto 23. t. m. in se dokončno dogovorili o zadevah, ki so se obravnavale. Sestanek bo ob 8.30 zvečer. — Predsednik.

ZAHVALA

Šolsko Društvo na Paternalu si šteje v prijetno dolžnost, zahvaliti se cenjenemu občinstvu, katero se je udeležilo v nedeljo šolske prireditve v tako velikem številu. Posebno smo dolžni "Slovenskemu listu" za brezplačno reklamo in izseljeniškim duhovnikom, ki ne opustijo nobene prilike, za poagitarati za našo šolo. Članki, za posredovati za njih trud stitit šolskim sestram za njih trud in otrokom za tako ljubko veselje, pa naj bo izrečena še naša posebna zahvala. Tudi godbi, ki je tako lepo svirala naše domače komade in sploh vsem, ki so kaj pomagali, da je šolska prireditev tako mogoča, kot materijalno dobro izpadla, naj bo izrečena najlepša zahvala.

Odbor.

IZ ŠOLSKE PRIREDITVE

Že nekajkrat sem videl nastopati naše najmlajše. In prav to me je tudi v nedeljo spravilo na Avenida del Campo, ker sem že naprej vedel, da se bom tam navžil nedolžnega veselja, katerega nam morejo nuditi le otroci. Oni, nedolžni duši, ki ne poznajo še zavisti in sovraštva. Oni, ki so ogledalo naše mladosti, katere spomini nas vsaj za hip ločijo od tega lažnjivega in brutalnega sveta. Posameznih točk ne morem omenjati, ker nisem kritik, ampak mislim, da je zadosti, če povem, da so bile vse skozi zelo aplavdirane, kar pomeni, da so bile lepo podane. Posebno je ugajala telovadba najmlajših, katero so morale na zahtevo občinstva ponoviti. Tudi odrasle deklece, ki so izvajale simbolične vaje na napev "Slovensko dekle" so svojo nalogo krasno izvršile. Tudi igra plačilo za sladkosnednost" katero so izvajale odrasle deklice, je bila lepo podana.

Užitka torej več kot dovolj. In kakšnega užitka. Nedolžnost, ki se v iz odra, gre človeku v srce in ne vohote se zamisliti na prireditve naših društev, pri katerih se zdi vse nekam prisiljeno in radi tega slabo izvajano. Kadar malčki kaj nerodno ali slabo napravijo, je občinstvo je bolj zadovoljno, ko vidi, da se mala glavica trudi napako popraviti. Pri starejših pa tega ne more oprostiti, ker ni opravičeno. Zato so šolske prireditve, za gotov del našega občinstva, postale bolj privlačne in čisto je pokazala ta, tudi bolj obiskane. Radi prostora, kjer se je prireditev vršila, so bili nekateri v skrbah, pokazalo pa se je, da občinstvo prav dobro razume položaj društva, katero se mora boriti z velikimi stroški in kateremu treba, da vsak naš človek po svojih močeh pomaga. Prav je rekel predsednik "čemu trud pri društvih in drugih slovenskih ustanovah, če si pa ne pripravimo naslednikov. "Vse naše dosedanje delovanje na vseh poljih je v rokah ustanoviteljev in komu bodo ti pustili, če šola ne bo vzgojila vrednih naslednikov.

Udeležencem.

ČLANSTVU SLOVENSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA NA ZNANJE

Napovedan članski sestanek za dne 17. t. m., se iz neizogibnih vzrokov prenese za dne 24. julija.

Odbor.

ŠOLSKA PRIREDITEV

Prireditve, pri kateri bodo sodelovali Prosveta, Tabor in šolsko društvo, se bo vršila v nedeljo 31. t. m. ob 4 uri popoldne v prostorih Prosvete, ul. Gral. Cesar Diaz 1657.

Rojaki in rojakinje, posetite v velikem številu to šolsko prireditev.

ROJAKI V ROSARIU

Ne pozabite, da bo priredilo S. D. D. "Triglav" dne 14. avgusta, ob priliki osme obletnice ustanovitve društva, VELIKO PRIREDITEV z izredno zanimivim sporedom. Prireditve se bo vršila v ulici 1 de Mayo

1159. Natančen spored bomo prinesli v eni prihodnjih števil Slo. lista.

Rojaki in rojakinje! Podprite naše društvo s tem, da se odzovete našemu vabilu, ker s tem boste pomagali tudi vzdrževati slovensko šolo v Rosariu, za katero društvo Triglav skrbi in pomaga kolikor more za njen čimboljši napredek. Društvo pa bo po možnosti tudi v bodoče, kakor je doslej, nudilo vso moralno in materijalno pomoč vsem potrebnim, posebno pa onim kateri so društvu naklonjeni.

Za odbor: Franc Mezgec, tajnik.

MALO ZGODOVINE

V zadnjem "Duhovnem življenju" sem čital pod naslovom "Stoletja pričajo" lep članek iz pod peresa primorskega rojaka profesorja Radu Bednarika o zgodovini Slovencev oziroma Jugoslovancev. Ko sem čital od sestavka "Za staro pravdo — kralj Matjaž" dalje do konca, sem nehoti pričel brskati po spominu, ali se motim, ali sem res nekje čital v popolnem nasprotju s tem, kar pripoveduje profesor Bednarik. Začel sem brskati po knjižnici in sem res kmalu staknil knjigo zbranih pastirskih listov škofa A. M. Slomška iz leta 1890. Na strani 203 v sestavku "Svetla resnica v zmešani svet" piše škof v proglasu na verno ljudstvo med drugim tudi tole:

Kmetje grozijo: "Tlake ne bomo delali!"... Ali ste pa že slišali, kako je svoje dni tlaka huda bila? Ko so stare gradove po skalah zidali, je kmet vole napregel in na tlako vozil šel, in je tako dolgo vozil, da je kožo volov domov na hrbtu prinesel. Tako grozne tlake zdaj med nami ni...

Kmetje pravijo: "Gospoda nas goljufa in nam krivico dela." Tudi jaz pravim tako: pravica mora biti, če na tem svetu ne, ker je ni lahko mogoče, bo pa zato toliko lepša enkrat v nebesih... Lahko, da je vas eden ali drugi odrli: pa križal vas vsaj ni. Jezusa pa so po krivici na križ pribili, pa ni klet in ni grozil. In glejte s svojo pokorščino je svet odrešil...

Leta 1515 se je na Dolenjskem nad 80.000 kmetov spuntalo... Spet 58 let potem se jih krog Klanca, v Podsedu na Hrvaškem in po Bizeljskem 20.000 vzdigne, rekoč da hočejo rajši stokrat umreti, kakor tlako delati. Celo svojega cesarja so si hudo občili izbrali, Ilija po imenu...

Stara pravica je, da višji zapovedujejo, podložni pa ubogajo; Bog je tako pravico napravil. Zda pa hočejo podložni zapovedovati in gospo posiliti, da bi vse po njih volji storila. To je narobe svet...

Kdo vas se še spominja nekdanjih let, ko so strašno dolge vojske bile, za vojsko pa nerodovitne letine in draginje nastopile. Ljudje so lakote mrli, in vendar ni o punktu ničesar slišati bilo. Lepo so Bogu služili in voljno potrpeali, dokler ni Bog o pravem času boljše dal...

Kako pa bo, za vse tiste, ki so svojo gospo kletli, jo zaničevali ali celo lasali? Ali pojdejo kdaj taki razbojnik k spovedi?...

Potrpite in sami sebi pravice nikar ne delajte!...

Navedenih odstavkov je dovolj za dokaz, kako je cerkev potom svojih škofov skušala vspavalno uplivati na ljudstvo, da bi ga gospo lažje izkoriščala. Vendar, vse nič ni pomagalo. Ljudstvo ni odstopilo nikoli od svojih pravic ter se je vedno znova vrglo v boj za svojo staro pravdo. Bednarik v "Duhovnem življenju" piše in zaključuje v zgoraj omenjenem sestavku takole:

"Ta puntarski pozdrav, ki tli v nas, spominja na s krvjo podpisano narodno listino. Podkrižali so se na njej tolminski puntarji, zaprilegli so se na njo Vipavci, ko so trte za dehte, briški kooli jo še pozna, ko poje ptička bregarec v sanjavo noč ob Soči in zgarane roke na kraških goličavah zadržijo v strahu, da bodo pečat na pismu naše stare prav-

de utajili. On ve, da ga niso mogli ne za Gorenjca, ne za brate štajerskih gor, ne za Dolenjce, ne za brate prek Mure, a zanj ga morda bodo..."

Taka pisma so pisale krvave srage naših kmečkih puntarjev, ki so robotali do mozga za graščaka. Če je žena umrla, ne joči, kravo odračaj. Če se ženiš, ne veseli se, junca daj za davek gradu. Če se ti krepak sin rodi, le bodi vesel, a za grajskega birača ga je grad odbral. Take so bile postave in še hujše. In teh se je hotel v 17. stoletju otrestiti tudi naš kmet, hlapec na lastni zemlji, in si priboriti ustavno pismo. Stare, pristne urbarje je terjal od grada, a gospoda je poslala nad "ubogo gmajno" bič in plačane vojske.

Že Matija Gubec je l. 1573. slovenske in hrvaške kmete vodil v boj za staro pravdo. Kri je tekla v potokih, a ob koncu je bil Gubec kronan z razbeljeno krono na Markovem trgu v Zagrebu.

Zatirani tlačen se ni zbol. Česa neki? Dunaj je za cesarske vojne terjal vedno novih davkov. Kuga, kobilice, roparji, turške in beneške vojne, pa še lutrovsko seme, vse to je gnalo ljudi v obup in v punt.

L. 1627. se je tolminski glavar Gašpar Dornberg rogat z utrjenega Kozlovega roba tlačanom, ko so jim birači gnali iz hleva zadnji rep. Ljudstvo se je dvignilo, a cesarska komisija je dala prav grofu, ne kmetu. Par let kasneje so se Tolminci spet uprli. Gradovi so goreli tudi po Dolenjskem in po Krasu. L. 1713. je pa silovito bilo plat zvona na Mengorah. Veliki punt je bil v deželi, vžgal se je od vasi do vasi. Može so ponoči tiho vstajali, prekrizali ženo in otroke, poiskali za vrati sekuro ali vile, na glavo polhovko in so se zgrabili v jutranji somrak, k kmečki vojski, ki je šla nad Gorico po staro pravdo. Toda v pokanju mušket z goriškega grada je zamrl klic po stari pravdi. Sto petdeset Tolmincev je bilo vrženih v ječo. Sedem so jih 20. aprila 1714. na goriškem Travniku pod stebrom sv. Ignacija razčetrili. Še drugod po slovenski zemlji so umirali naši očete za staro pravdo. Boj zanj še ni bil končan.

Tudi prihodnja stoletja so pričala, kako je slovenski rod še blagoslovil s krvjo rodno zemljo, da je vzklikla pravica in svoboda!

Trrram, tam, tam; trrram, tam... bobni bobnanje fran grenadirjev, ki jih je bil Napoleonov general Murat zagnal preko zgornje Italije proti Soči in preko slovenske zemlje v sree Avstrije, na Dunaj. Francoski orel je razpel peruti preko naše zemlje. Na perutih pa je prinesel našim očetom blesteča gesla svobode, bratstva in enakosti, ki so se rodila v francoski revoluciji. Naši predniki, vedno razgibani za pravice svoje zemlje in svoje krvi, so z veseljem poslušali ta klic, klic pomladi evropskih narodov. Vstali so možje vodniki in preroki od Vodnika in Zoisa, Prešerna in Bleiweisa, Slomška, Jerana, preko Svetca in Levstika in Tomana in še vrste drugih, do Kreka in Jegliča, ki so tkali in snovali srečnejšo bodočnost svojemu ljudstvu. Ze starejši rod se je oplodil z novimi idejami. In tedaj je tudi odbila tista velika blagodejna ura, ko je bilo oznanjeno, da orje kmet svojo njivo, da ne bo več grofov, ne dacarjev, ne biračev, da bo

Šolska prireditev na Dock Sudu

Jugosl. šolsko društvo Dock Sud, bo priredilo v nedeljo 17. julija 1938, ob 3 uri pop. v poljski dvorani v ul. Billinghamurst 1767 na Dock Sudu svojo prvo letošnjo

ŠOLSKO PRIREDITEV

v korist tamkajšnje jugosl. šole, pri kateri sodeluje tudi poštvovalni kvartet "Jadran" in Sokolsko društvo Dock Sud-Boca.

Spored:

1. "Večer na Savi", poje kvartet "Jadran"
2. "Sedem bratov", izvaja šolska deca
3. Pozdravni govor predsednika šolskega društva.
4. "Zrinjsko frankopanka" iz opere Zrinjski, poje kvartet "Jadran"
5. "Para Vigo me voy", poje kvartet "Jadran"
6. "Ruža iz Kavkara", izvaja članstvo Sokola Dock Sud-Boca.
7. "Sijaj, sijaj sončice", poje kvartet "Jadran"
8. Med posameznimi točkami bo cikel deklamacij, katere bodo izvajali šolski otroci.

Vstopnina: \$ 1.—; ženske in otroci prosto.

Prostovoljni darovi za šolo se hvaležno sprejemajo.

Rojaki, Slovenci Dock Suda, Avellanede, Buenos Airesa in bližnjih krajev, posetite prireditev in pomagajte s tem naši šoli!

O D B O R

kri, ki se cedi iz razpokanih ratarjevih dlani sok za žetev njegovo in njegovih sinov. 17. septembra l. 1849. je namreč izšel cesarski patent, ki je odpravil vse robote in odvisnosti od zemljiških gospodov. Kmet je postal kralj na svojem gruntu! Slovenski dom je posihmal zagnal korenine od neba do peklá.

To stoletje pričá, kako so nove ideje vzvalovile tudi Slovence, ki so terjali, da se pismo do zadnje besede izpolni.

Čas se prehiteva. Komaj pet desetletij je bilo dodeljenih našim očetom, da so v miru kopali temelje za svoj narodni dom. Dohitevali so, kar jim ni dala burna preteklost. Narodni kamnarji so polagali vogelnike za veličastni kulturni in svobodni dom; kjer bo prostora za vse brate. Evangelisti so stopili pred vrste in jih vodili. Mojzeši skozi vode morja! Vzbrstelo je živahno narodno življenje in je raslo ko duhteči nagelj in rožmarin na okencu izbe slovenskega dekleta. Spokojno je oral svojo zemljo slovenski ratar, ko da gre soncu naproti. V mraku se je dobra molitev vlivala v srea družine okoli ognjišča, v zahvalo zatežko trpljenje dedov in za še boljše dneve otrok!

Rastel in veselil se je krasni naš dom od l. 1914., ko je prav na naših slovenskih tleh zagrmelo na tisoče topov. Tedaj je Slovanom sovražna Avstrija hotela zadnjič potlačiti dvigajočega orla k tlom. Poslednjič so nam hoteli izmakniti listino stare pravde. Po jekah, v prve jarke, na vislice, povsod so gonili stvaritelje slovenske skupnosti. Obup jih je grizel, a tedaj, ob dvajseti, je Previdnost poklicala moža Evangelista, ki je prde smrtjo napisal ta-le testament: "Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmoglosti, vso svojo ljubezen in vse svoje sree posvečali svoji domovini za njen proevit, kulturo in blagostanje!"

S tem testamentom v sreih so dne 16. avgusta 1918 osnovali narodni voditelji in Ljubljani Narodni svet. Avstrija, ki svojim narodom ni hotela priznati pravice, ki so jim šle po vseh božjih in človeških postavah, se je zamajala v temeljih. Krekov učence Korošec se je postavil na čelo gibanja za svobodo. Dne 6. oktobra leta 1918 je prevzel predsedstvo Narodnega sveta v Zagrebu in z njim usodo vseh avstrijskih južnih Slovanov v svoje roke. Dunajski kabinet je sicer skušal v zadnjem hipu dohiteti zamujene trenutke svetovne zgodovine. 16. oktobra je obljubil ustanovitev samostojne ilirske države v okvirju habsburške dinastije.

Prepozno! Mane, tekél — preštet si bil in prelahak najden! Po dolgih stoletjih izza praslavnih dnevo Samovih in Ljudevitovih, so si Slovani spet začeli sami deliti usodo. 29. oktobra 1918. so izklicali neodvisno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov, bivajočih na tleh nekdanje habsburške monarhije. Istočasno so tudi Čehi vrnili habsburškemu orlu plačilo za poraz pri Suhih krutih pred šestimi stoletji...

Dne 1. decembra 1918 pa so zablestele zarje Vidove. Tega dne so sinovi kralja Matjaža, otroci kraljeviča Marka in potomeci v ognju kronanega Gubca zedinili tri usode v eno, ko sopodpisali s toliko krvjo podpečateno pismo starih pravd."

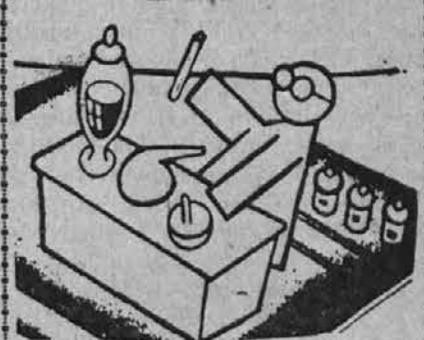
Ta protislovja od nekdaj in danes se mi je zdelo potrebno prikazati jih naših čitateljem, ker se prav podobno ponekod dogaja tudi danes, na pr.: v Španiji, Italiji, Primorskem in drugod. Zagotavljam pa takoj, da nimam namena s tem delati nobene zdražbe v koloniji, ki jo je že itak vedno preveč, temveč je moj namen samo ta, da bi rad videl, da bi se iz zgodovine vsi česa naučili, tudi oni, ki mislijo, da imajo "od Boga" res kakšne posebne predprave in da jih lahko poljubno izrabljajo v svoje sebične koristi kolikor hočejo. Zgodovina je pokazala drugače, in če malo premislimo današnje dogodke po svetu, ostane popolnoma na mestu Bednarikov zadnji stavek:

"Pričevanje stoletij se bo nadaljevalo in Bog ve katera roka bo na orumenele pergamente pisala kroniko srečnejših dni, ki jih danes naše oči le v prividih zrejo..."

Član "Prosvete"

Francišek Hušpaur

DIPLOMIRANI LEKARNAR IN KEMIČAR

izvršuje vsakovrstne kemične analize po zelo nizkih cenah, svojim stariim klientom pa popolnoma brezplačno. Odjemalcem iz notranjosti dežele pošilja analize potom pošte. Prepričajte se o svojem zdravju, analizirajte si kri in orino!

FACUNDO QUIROGA 1441 DOCK SUD

24. julija na Avellanedo

Tamkaj pri "VESELEM ŠTAJERCI" pri Štefanu Celcu na Manuel Estevez 499 smo pripravili nekaj za razvedrilo. Bomo zapeli, le pridite nas poslušat, pa tudi kritizirate nas lahko, samo ne prehudite, ker smo še mladi peveci!

Pridite nas gledat, zakaj tudi zaigrali bomo, da se boste nasmejali. Prav lepo bomo napravili.

Kar pridite in boste že videli in ne bo Vam žal!

Torej na svidenje.

Avežanedski pevski zbor.

Slovenci doma in po svetu

ŠKOF DR. AKŠAMOVIĆ NA SOKOLSKI PRIREDITVI

Djakovski škof dr. Akšamović je obiskal Petrovaradin, ki spada še v njegovo škofijo. Prebivalstvo je priredilo škofu zelo pristrčen sprejem, ki so se ga udeležili tudi Sokoli v kroju. Škof dr. Akšamović je po sprejemu obiskal sokolski dom v Petrovaradinu, kjer je bila prirejena lepa svečanost. Otvoril jo je starešina petrovaradinskega Sokola Vlada Višović, ki je toplo pozdravil visokega cerkvenega funkcionarja. Za njim je zapela sokolska deca nekaj sokolskih in rodoljubnih pesmic, na kar je sledil glasbeni del svečanosti. Ob zaključku svečanosti je vstal škof dr. Akšamović in se zbranim Sokolom pristržno zahvalil za ljubeznivi pozdrav.

PISMO KOROŠKIM SLOVENCEM

Zadnja številka "Koroškega Slovencea" objavlja pod naslovom "Pismo" poziv koroškim Slovincem, naj se krepko oklenejo svojega naroda ter mu ostanejo tudi v bodoče zvesti. Pismo opozarja zlasti na naslednji stavek iz Hitlerjeve knjige "Mein Kampf":

"Če se danes vsiljuje kakemu ljudstvu druga govornica in se s tem hoče premostiti in zabrisati očitna razlika med narodi, potem je to kvečjemu začetek bastardiranja (križanja) in nikdar ponemčevanje, temveč uničevanje germanskega elementa."

"Koroški Slovenci" pristavlja temu Hitlerjevemu nauku: "Živiš v državi kancelarja Adolfa Hitlerja. Imaš odprto oko in sree — torej moraš vedeti: Velika Nemčija terja po izjavi kancelarja od tebe slovensko narodno zavednost, odločnost in požrtvovalnost. Ta država prezira narodne bastarde ali križance ter zavrača zasebno sebičnost in koristolovstvo."

KAKŠNO RUDNO BOGASTVO SE NAHAJA V ABESINJI

Pred kratkem so prinesli italijanski listi članek, v katerem je bilo opisano vse rudno bogastvo v Abesiniji. Podatke za ta članek so dali generalno nadzorništvo za rude, rudniški uradi (državnih in podržavljenih rudnikov) in privatna rudniška podjetja. Vse te informacije se nanašajo na ozemlje, ki je bilo dosedaj proučeno in pregledano in to v času od konca abesinske vojne pa do danes. V članku ni omenjeno koliko ozemlja je še ostalo, ki ga niso mogli še pregledati, ampak se samo pripominja, da se raziskovanja nadaljujejo.

Abesinska visoka planota izključuje možnost velikih petrolejskih ležišč. V Somaliji in abesinskem nižjem predelu raziskuje italijansko petrolejsko društvo AGIP. Premog so našli samo v majhnih količinah in po kvaliteti je najslabši (lignit). Sljudo so našli na dveh krajih, kar bi prišlo v poštev za industrijske svrhe.

Več vrednosti imajo ležišča solitra in to v rudnikih Dallol v Dankaliji. Za izkoriščanje se je prijavilo že več družb. Ugotovili so, da je železna ruda precej razširjena, a precizirati niso mogli obseg ležišč. Vsa najdišča železa, katera so dosedaj pregledali pa so brez posebnega pomena. Več se nadejajo glede zlata in platina. Toda do sedaj niso vsa ležišča pregledana in ni mogoče izreči ničesar točnega. V Eritreji so našli precej obširna ležišča, ki bi prišla v poštev za izkoriščanje. Omenjeno je ležišče bakrene rude v Eritreji. Nade, ki so jih imeli, da bodo našli baker v Hararju so se dosedaj izjalovile. Čin so našli v Somaliji. O drugih kovinah še niso našli nikakih sledu.

K temu bi le omenili, da je gotovo že pregledan velik del abesinskega ozemlja in da kakih velikih ležišč rude tudi nadalje ne bodo našli, ker so dela v teku teh zadnjih let v veliki meri že opravljena. S tem so se tudi precej omejile nade in upanje, da je Abesinija bogata na rudah, kar so pokazala dosedanja raziskavanja.

NOV PAPIRNATI DENAR V ITALIJANSKIH KOLONIJAH

Italijanska vlada je izdala poseben dekret, po katerem se bodo uvedli v italijanske kolonije posebni papirnati bankovci po 1500, 1000 in 500 lir, ki jih bo izdala italijanska narodna banka. — Promet s temi bankovci bo dovoljen le v mejah italijanskih kolonij in bo promet zunaj njih z njimi prepovedan. — Vsakemu, ki bo prestopil meje kolonij,

Nesreča v naših kolonijah v Prekmurju

Ljubljana, maja 1938. — Nepričakovano hitro in izredno silno naraščanje Mure v preteklem tednu je prizadelo zelo škodo tudi kolonijam primorskih emigrantov v Benici in Peteševcih. Obe naselji ležita ob izlivu Lendave v Muro in sta nastali v prvih povojnih letih iz prejšnjih vojnih barak. Sem se je priselilo večje število družin z Goriškega in iz Istre in v potu svojega obraza začele obdelovati zemljo, ki jim je vsaj za najnujnejšim za preživljanje vračala trdo delo.

V noči od 23 do 24 maja pa je prišla nad nje nesreča. Okoli tretje ure zjutraj jih je zbudilo iz spanja močno šumenje vode. Nihče jih ni bil prej obvestil o velikih nalivih na Gornjem Štajerskem in o preteči poplavi.

Benica šteje danes 32 družin s približno 160 dušami. Peteševci pa 25 družin s približno 120 dušami.

V manj kot pol uri sta bili obe koloniji pod vodo. Posebno hudo je bila prizadeta Benica. Zaman so skušali Beničani ohraniti nasip ob potoku Lendava, voda ga je kljub njihovemu naporu porušila in valovi Lendave in Mure so preplavili njive in naselje. Večjo srečo je imela sosednja primorska kolonija Pince, kjer živi kakih 20 družin. Tam se je posrečilo obvarovati pred deročo vodo vas in polja.

Ko je voda pri Benici porušila nasipe, je zajela prav za prav vsa polja in poplavlila vse polje in gozd v obsegu nad 1000 oralov. Vse poplavljenno ozemlje pa meri več tisoč oralov, ako računamo ves levi breg Mure od Hotiče do Benice.

Voda je stala v nekaterih hišah do 1 m visoko. Zbegani Beničani so odpeljali živino, krave in konje, že po vodi čez že ogroženi most v Pince, prašiče in perutnino pa so morali spraviti v podstrešja. Most se je v prvih urah poplave porušil.

Peteševčani so rešili svojo živino na marof in k dvema kolonistoma, katerih hiši sta bili edini ostali neprizadeti od grozne nesreče.

Voda je stala tu v hišah več kakor dva dni in je v nekaterih dosegla do 1 meter. Še tri dni pozneje so bila nekatera dvorišča pod vodo in velike mlakuže so pokrivala polja.

V Benici sta se dve hiši popolnoma zrušili, tri pa delno ostale pa so vse močno poškodovane. V Peteševcih je voda podrla tri hleve in bolj ali manj poškodovala vse hiše razen omenjenih dveh, ki stojita na varnejšem mestu.

Prebivalci so bili silno zbegani in nikakor niso hoteli zapustiti svojih ogroženih domov. Večina se je nastanila na podstrešjih lesenih barak in hiš in oblasti so jih morale s silo izterati. Na pomoč so prihiteli tudi vojaki iz Ptuj. Z motornimi čolni so spravljali ljudi in živino na varno in so jim dovažali živež in obleko.

Škodo cenijo v Benici na preko 300.000, v Peteševcih pa na preko 200.000 dinarjev. Ljudje so ostali brez hrane in živina brez krme. Treba je nujne pomoči, še posebno radi tega, ker je voda tudi pšenico, krompir in druge pridelke na polju popolnoma umčila.

Prebivalstvo želi, da bi prišel ban in drugi zastopniki oblasti na kraj nesreče, da bi se osebno prepričali o grozoti zadnje poplave. Obe vasi sta že vajeni poplav, saj ne mine leto, da ne bi prestali večje ali manjše poplave. Toda letošnja poplava je spravila prebivalstvo v obup.

Z nujno pomočjo pa nikakor še ni rešeno vprašanje teh nesrečnih ko-

lonij. Naseljenci so žrtvovali vse, svoje imetje in svoje zdravje. Skoro vsi so postali na nezdravem ozemlju med Muro in Lendavo malarični, težko delo na polju in komaj zadostna hrana pa nujna najboljše teren za širjenje jetike. Poleg tega pa jih teži še dolгови: anuitete za agrarno zemljo, prispevki za kolonizacijski fond in odplačila Zvezi agrarnih društev za hiše. Peteševčani, Beničani in tudi Pincejci prav srčno želijo, da bi se jim to breme olajšalo in ti dolгови odpisali, kajti drugače ne morejo več vztrajati na svojih mestih.

Beničani pa morajo žal misliti na preselitev drugam, kajti na sedanjem kraju spričo večkratnih letnih poplav ne morejo več vztrajati, in so se v tem pogledu tudi že obrnili na pristojno politično oblast.

RAZDELITEV ARHIVOV Z ITALIJO

Ljubljana, junija 1938. — V mesecu aprilu je poslovala po večletnem premoru mešana jugoslovenska in

italijanska komisija, ki ima nalog, da razdeli arhive sodnih, politično-upravnih in drugih oblasti na nekdanjem Primorskem. Komisija je pregledala in razdelila arhive v Trstu, Pulju, Voloski, Idriji in na Reki ter na Sušaku, v Kranjski gori, Radovljici, Škofji Loki in Logatcu. Končala je svoje delo pretekli petek v Ljubljani. Niso pa še pregledani in razdeljeni vsi arhivi, tako da se bo komisija ob priliki zopet sešla. Jugoslovansko delegacijo v njej so pri sedanjem poslovanju tvorili senator dr. Gregorin, referent ministrstva pravde Vinko Štrukelj iz Beograda in višji finančni svetnik Kamilo Ivon iz Zagreba. Italijansko komisijo je vodil v zastopstvu zadržanega predsednika senatorja Salate šef državnega arhiva v Genovi Felice Perromi.

NEVARNO SPANJE POD VOZOM

Trst, junija 1938. — Da bi se malo odpohel v popoldanski senci, se je delavec Angel Čepek, star 50 let, zleknil pod voz, ki je stal na trgu Venezia in kmalu zaspal. Ko je prišel voznik, ni opazil, da nekdo leži pod njegovim vozom in je pognal konje. Zadnja kolesa so tako šla preko nesrečnega, ki se je kaj kmalu zbudil ves v ranah. Z rešilnim avtom je bil v vsej naglici prepeljan v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno levo lopatico ter rane na plečih in na levi rami.

DRAMATIČNA RESITEV

Trst, junija 1938. — Pretekli teden sta se delavca 31-letni Škerl Emil iz Rocola in 24-letni Silvij De-

lewa iz Sv. Marije Magdalene Spodnje podala po delu zvečer na morje z barko, da se malo razvedrita. Kmalu sta bila daleč od obale, ko ju je zajela noč in začela sta misliti na vrnitev. V tistem trenutku je izšla iz luke velika ladja "Conte Verde", ki je bila namenjena v Zader. Da bi si jo od blizu ogledala, sta se neprevidno približala tisti strani, koder je šla ladja. Zaradi tega je bila njuna barka kmalu v območju valov, ki jih je napravila ladja s svojimi vijaki in se predno sta se zavedla opasnosti, sta bila že v vodi in v smrtni nevarnosti da ju ne raztrgajo vijaki. Na ladji so takoj opazili nesrečo in dali signal s sireno ter poskušali ustaviti ladjo, kar pa je bilo nemogoče. Preteklo je nekaj časa predno je prišel rešilni čoln. Medtem časom je Škerl našel v temi prevrnjeno barko in se je krepko oprijel. Toda njegov tovariš se je zgubil. Prvega so kmalu rešili, za Deklevo pa je postalo iskanje težko. Čeli dve uri so letali s čolnom sem ter tja, a o Deklevi ni bilo ne duha ne sluha. Medtem časom so z ladje "Conte Verde" ves čas svetili z močnimi reflektorji. Ko je bilo vse zaman, so poklicali s pristanišča vlačilca, ki se je hitro podal na kraj nesreče in kateremu se je kmalu posrečilo najti ponesrečenega Deklevo. Kljub svoji močni fizični konstituciji je Dekleva komaj zdržala dverno borbo z valovi. Ko je bil še ta rešen, je "Conte Verde" naadljeval svojo pot. Z rešilnim avtom sta bila prepeljana v bolnišnico, kjer bosta ostala nekaj dni. Posebno Dekleva je popolnoma izrpana zaradi mrzle vode.

THE FLAG CIGARETTES

25 cts.

Poskusite jih!

SO NAJBOLJŠE

VIRŽINIJA CIGARETE

Drobne vesti iz naših krajev

Gorica. — Te dni so se zaključili kmetijski strokovni tečaji v goriški pokrajini. Tečaje so posejali seveda domačini in podučevali so jih ne samo v gospodarstvu in kmetijstvu, temveč tudi v italijanskem jeziku in v sindikalizmu ter o fašistični doktrini.

Gorica. — Na 4 mesece zapora je bil kaznovan 28-letni Josip Juretič, ker je prekorajčil mejo brez potnega lista.

Gorica. — V goriški pokrajini so imeli 21. aprila t. l. 202 radio aparatov v službi javne vzgoje. Od teh je bilo 121 v ljudskih šolah, 67 v dopolnilih, a ostalo v drugih fašističnih organizacijah. Oblasti si prizadevajo, da bi čimbolj pospeševale razširjanje radijskih aparatov, ker s tem upajo, da jim bo radio pomagal pri politični in šolski vzgoji najširših slojev.

Ljubljana. — 250 trgovcev iz vse Julijske Krajine je prišlo na povabilo ljubljanske trgovske zbornice v Ljubljano, da si ogleda velesejem. Trgovci so v skupinah odšli tudi v okolico in se z lepimi vtisi vrnili domov čez mejo.

Štanjel. — Gad je pičil 13-letnega Antona Faganola, ko je nabiral drva po gozdu. V nevarnem stanju so ga pripeljali v goriško bolnico, kjer ga upajo rešiti s transfuzijo krvi.

Trst. — Na ministrski seji je bil odobren načrt zakona s katerim se odobrava izdatek 5 milijonov lir kot prispevek države za graditev poslopij pravne fakultete in fakultete političnih ved v Trstu.

Trst. — Pek Franc Mervov, star 48 let, se je po neprevidnosti preveč približal peči iz katere so uhajale močno razgrete pare, ki so mu povzročile velike opekline po obrazu.

Trst. — 50-letni Prele iz Sp. Vrem se je s kolesom zalezel v avtomobil in se je težje ranil po glavi. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Trst. — V velikem kanalu je utonil 40-letni Rudolf Jelen ko je hotel stopiti v barko. Njegov prijatelj, ki je stal na obali, mu ni mogel takoj pomagati in še preden je prispele pomoč, je Jelen zginil s površja. Nekateri pogumni igrači so se takoj vrgli v vodo, ker pa je voda umazana, ga niso mogli najti. Šele rešilnemu križu se je posrečilo po napornem iskanju izveči iz vode truplo nesrečnika.

Trst. — Pred sodiščem je bila razprava proti Petru in Antonu Umeku ter Ivanu Gropaju zaradi telesnih poškodb, ki so jih prizadejali dvema Benečanoma v gostilni Fonda v Dolini. To se je zgodilo 17. oktobra preteklega leta, ko se je 5 Benečanov podalo iz Benetk v Istro. Na poti so se ustavili v omenjeni gostilni, kjer je bil ples. Iz besed je kmalu nastal prepri in pretep, ki se je končal slabo za Benečane. Zaradi tatvine vrča bencina in dežnega plašča na škodo omenjenih Benečanov so bili toženi Alojz in Anton Ražman in Karl Grahonja. Ti so bili cproščeni, ker so se omenjene stvari našle. Obsojeni so bili le Peter in Anton Umek ter Karl Grahonja vsak na 6 mesecev zapora zaradi telesnih poškodb.

Trst. — Matej Pribac iz Šmarja pri Kopru je dobil od Mussolinija 700 lir nagrade, ker mu je žena povila dvojeke.

ŠE DVE MALI NESREČI
Trst, junija 1938. — Ko je 46-letni Franc Dembič iz Izole izpregel osličko, ga je ta nenadoma ugriznil v roko, ki mu je hitro otekla. V bolnišnici se bo moral zdraviti zaradi oslovse jeze dva tedna.

— Na cesti proti Dolini je padel 5-letni Marcel Šavli iz Sv. Marije Magdalene Sp. in se nevarno pobil po obrazu ter pretresel možgane. Zdraviti se bo moral več tednov.

VERSKA STRPLJIVOST
V selih Ročini in Rujnici sta pravkar izgotovljeni pravoslavna cerkev in džamija; obe so vaščani zgradili na svoje stroške. Zanimivo je, da so Turki pomagali graditi pravoslavno cerkev, pravoslavci pa muslimanom džamijo.

KNEZ PAVLE KUPIL UMETNIŠKA DELA

Na letošnji umetniški izložbi, ki je bila v Beogradu, je princ namestnik Pavle kupil za 101.000 din. umetniških del.

JEVCU
V Kragujevcu so svečano obhajali komemoracijo za 44 češkoslovaških podčastniki in vojaki, ki so bili za časa zadnje vojne ustreljeni v tem mestu od avstrijskih oblastí.

NOVA ŽELEZNISKA PROGA DOVRŠENA

Dela na progi Bilec—Nikšić so dokončana. Kdaj bo odprta, še ni znano. Odpotovala pa je že v Beograd deputacija nikšićkih meščanov, da zaprosijo dr. Milana Stojadinovića, da bi osebnost prisostvoval tej otvoritvi.

IZLOŽBA SLIKARJEV IN KIPARJEV V MARIBORU

V Mariboru je bila odprta velika razstava slikarjev in kiparjev.

ZA PERAMUS IN POVRŠNIKE
dobite najboljšo postrežbo

Krojačnici LEOPOLD UŠAJ

GARMENDIA 4947
Paternal — Buenos Aires

iz Slovenije. To je ena največjih izložb do sedaj v Sloveniji.

ODLIKOVANA OBMEJNA STRAŽNIKA

Bolgarski kralj Boris je odlikoval dva jugoslovanska obmejna stražnika, ker sta rešila gotove smrti dva bolgarska vojaka, ko sta že onesveščena ležala v snegu ter bi umrla, da ju nista naša graničarja rešila.

GASILSKI DOM V RIGONCIH

V Rigoncih pri Brežicah je bil svečano odprt nov gasilski dom. Otvoritvi je prisostvoval tudi ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.

PRAVLJICA IZ TISOČ IN ENE NOČI

Sestra egiptskega kralja Faruka, princesa Favzija, se je zaročila s prestolonaslednikom Irana, princem Mohamedom Rezo Pahlevijem in mu bo v kratkem postala zakonska žena. Ob tej priliki se bo v Teheranu razvilo pravljico razkošje, ki spominja na pripovedovanje Šeherezade iz tisoč in ene noči.

Princesa nevesta je za naše pojme še zelo mlada, ima namreč komaj sedemnajst let, vendar pa je že zrela za zakon. Kljub strogosti muslimanske vere, katere tradicije se drže člani egiptovske kraljeve družine z veliko doslednostjo, je bila Favzija vzgojena v popolnoma modernem duhu. Šolala se je doma in v inozemstvu, je izvrstna plavalica in izvežbana igralka tenisa ter ljubi moderne sporte. Od trenutka, ko bo postala soproga iranskega prestolonaslednika, pa se bo morala umakniti svetu izpred oči. Preselila se bo v harem, kakor zahtevajo verski predpisi od vseh žensk v Iranu.

Poročno slavlje bo v Teheranu. Princesa bo med svati nosila obleko, ki bo stkana iz zlata ter posuta z rubini, briljanti in biseri. Prednja kolesa kočije, s katero se bosta peljala ženina in nevesta po ulicah, bodo iz zlata, vsi drugi deli vozila pa bodo "samo okovani z zlatom. Posodje za svatbeno mizo bo iz čistega zlata in predstavlja ogromno vrednost. Krona, ki jo bo nosila princesa Favzija pri poročnem obredu, bo vredna blizu dva milijona angleških funtov. Celo služabniki bodo na poroki imeli za dragulji obšita oblačila, tako da bo razkošje neveste iranskega prestolonaslednika zasenčilo vse, kar je doslej v podobnih prilikah videl svet. Amerika, ki se za to stvar zanima iz senzacionalnih nagibov, bo poslala v Teheran cel zbor reporterjev, da bodo poročali listom čimveč podrobnosti.

BIVŠA VOHUNKA GRE V SAMOSTAN

Pariški listi beležijo, da odhaja v samostan lepotica Marija Ducret, ženska, ki je znana še iz svetovne vojne. V zadnjem letu vojne je štela Ducretova komaj dvajset let. Bila je krasotica, in prav to jo je privedlo na rob propada. Obtožena je bila vohunstva. Dokazali so ji krivdo ter jo obsodili na smrt, pozneje pa je bila pomiloščena. Zdaj postane nuna...

Naznanjam da sem otvoril

GOSTILNO

"LA ESTRELLA"

kjer boste v vseh ozirih dobro postreženi z dobro domačo hrano in dobrim vinom.

Cene zmerne.

Priporoča se cenj. rojakom

IVAN GAŠPARIŠIČ

Av. Alcorta 2363 Bs. Aires

RESTAURANT RECREO

"EL CAÑON"

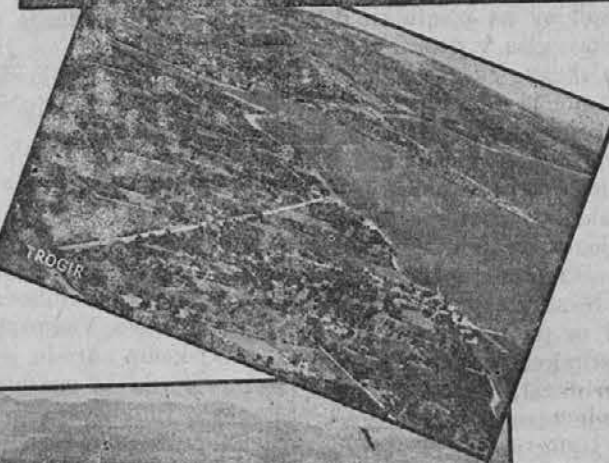
Izvrstna domača hrana, prvovrstno pivo in vino. — Prostori z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

PETER BASSANESE

JUAN B. ALBERDI y Gral.

PAZ — Buenos Aires

la vohunstva. Dokazali so ji krivdo ter jo obsodili na smrt, pozneje pa je bila pomiloščena. Zdaj postane nuna...

NOČ MED MRLIČI JI JE OMRAČILA UM

Doživljaj medicinke z varšavske univerze

Strašno stvar je doživela neka medicinka z varšavske univerze. S tovariši in tovarišicami je bila te dni popoldne zaposlena v seirni dvorani vseučilišča, kjer se je zakasnila, da ni opazila odhoda sotovarišev. Sluga, ki je v mraku obšel prostore, takisto ni opazil v kotu zaposlene študentke in je tiho zaklenil vrata. Šele ko so čez nekaj časa ugasnile električne luči, je spoznala medicinka svoj položaj, toda bilo je že prepozno. Jela je klicati na pomoč, toda zaman.

Ker ni mogla nikamor oditi iz seirne dvorane, je skušala najti izhod skozi prosekuro, kjer je ležalo kakšnih šestdeset do sedemdeset trupel. Toda tudi vrata prosekture so bila zaklenjena. Za medicinko je napočila strašna noč...

Sluga univerze je našel študentko naslednje jutro nezvestno na tleh. Ko so jo spravili k besedi, je začela

bloditi in so jo morali spraviti v umobolnico.

Ni pomoči

Gospod Žolna se v zgodnji jutranji uri vrača natrkan domov; pa se zaleti v edinega človeka, ki mu pride nasproti.

"Goba pijana, ali me nisi videl?" se zadere nejevoljno.

"Gospoda oprostite", se opravičuje Žolna, "hotel sem iti samo sredi, med vama..."

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4351

Villa Devoto U. T. 50-0277

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprite tudi ob nedeljah. Atelje **MARKO RADALJ** Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22-8327 **DOCK SUD**

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54-3588

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer.

LIMA 1217, I nadstr.
U. T. 23, Buen Orden 3389
Buenos Aires

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji

Sporočam slovenski naselbini, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse preuredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak prepričal o mojih neprekosljivih izdelkih.

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

ROJAKI
NE POMISLJAJTE DOLGO
Vporabite priliko
KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Površnik, obleka

SAMO ZA \$ 75.—

Hlače fantazija \$ 8.—

STANISLAV MAURIČ

DONATO ALVAREZ 2059

pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

ZANIMIVOSTI

Pomen boja kitajskega naroda in Evropa

ZANIMIVE IZJAVE NANKINSKEGA ŠKOFA

M. Javornik je v Budimpešti obiskal škofa glavnega kitajskega mesta, Nankinga, msgr. Pu-Yina, da sliši njegovo mnenje o dogodkih na Kitajskem. Seveda so te izjave zelo zanimive in jih tu v izvlečku ponastiskujemo za naše čitatelje.

Takole poroča M. Javornik, med drugim:

Iznad papirjev na pisalniku domi azijsko raskav glas v pozdrav: značilnost kitajskega zagrljenega govorjenja, ki mu je nemelodično oblikovanje v tujem jeziku težavno.

Mladi prelat govori v pozdrav in končuje delo. Potem se obrne k obiskovalcu tako, da svetloba iz okna potaplja njegov vzhodnjaško lepi, zanimivi moški obraz v temo. Pod obrazom se blesti zlat križ, v naglem gibu zažari tu pa tam višnjevi kamen na pastirskem prstanu. Začne se nagel, utrinkast, hlastav pogovor, ki preskakuje zaradi razumljivosti iz jezika v jezik, ne da bi cerkveni pastir z Daljnega, gorečega Vzhoda tudi za trenutek ošibil dinamiko svo je misli.

„Ne poznam vašega ljudstva. Od tu se bom peljal čez vaše kraje. Toda če se vaš narod in njegova glasila zanimajo za našo bolečino, mora to biti dober narod. Ne morem mu v teh kratkih besedah biti v svojem in svoje domovine imenu dovolj hvaležen.

„Da, čudno se Vam zdi, da so vsi Kitajci tako neomajno za svojo narodno vlado in njena prizadevanja. Osnovna poteza našega narodnega značaja je verska strpnost, kakršne morda ne pozna nobeno drugo ljudstvo na zemlji.

„Vpliv naših šol na kitajsko miselnost, zlasti na usmeritev mladine, je ogromen.

„Simpatije vsega kitajskega ljudstva so zaradi vsestranskega nesebičnega udejstvovanja katoliških misijonarjev na strani katoličanov. Naša narodna vlada je do katoličanov izrazito prijateljska; v njej je minister Ma-Ciang-Pei katoličan, moj dober prijatelj in sodelavec. Maršal Čang-Kaj-Sek je kristjan, čeprav ne katoličan, a težko boste dobili pri katerem državljanu toliko stvarnega spoštovanja in razumevanja tudi za katolicizem. Mogel bi Vam ogromno govoriti o tem, kako maršal podpira in pospešuje sleherni kulturno udejstvovanje.

„Vsi Kitajci smo kljub različnemu verovanju eno glede narodnega vzora. Vsi smo Kitajci, to je velika resnica, ki nas druži zlasti zdaj, ko lega na nas mrak japonskega imperalizma.

„Treba je poudarjati v Evropi, kjer vas slepi avtoritarna propaganda, eno resnico: na Kitajskem ni komunizma, ali, da povem drugače, ni ga več kakor v katerikoli evropski, navidez še tako ograjeni državi. Celo v diktatorskih državah, to sem prepričan, je več komunizma kakor pri nas, da ne govorim o Japonski. Toda danes, ko ni moči začenjati vojske brez pretveze, začenja tisti, ki bi rad kak narod podjarmil, širiti propagandne laži, da je ta narod komunističen, da bi s pretvezo opravičil svoje imperialistične težnje. Za to imate dovolj najnovejših vzgledov tudi v Evropi, ki je mati teh laži. Japonci so proti nam prevzeli ta sistem in razkričali v svet, da je Kitaj komunističen.

„Če kdo more trditi, da pozna, kitajske razmere, morem brez strahu reči to jaz kot škof kitajske prestolnice. Poznam do dna svoje ljudstvo, njegovo bistvo in značaj in poznam kitajsko narodno vlado, s katere člani me vežejo odlična prijateljska čustva. Pred vsem svetom lahko kot Kitajec in kot škof rečem, da je fraza o komunistični Kitajski laž.

„Naš narod je kmečki narod, narod malih posestnikov, brez veleposesti in z nekaj mestnimi izjemami brez pomembnega industrijskega kapitalizma. Kitajski ljudski miselnost je komunizem v nauku in dejanju tuj. V razdelitvi dobrin je ogromna razlika med nami in Japonci: tam je ogromno zemlje last pleinstva, vsa velika industrija pa je v rokah nekaj rodbin, zaradi česar je japonski narod, narod proletarcev.

„Kakor povsod je tudi pri nas peščica mladih zanešenjakov, ki so komunisti, in peščica „boljših“ snobov, naveličancev, ki so se zatekli v to ideologijo. Mislim, da tudi pri Vas ni drugače. Toda organiziranega komunizma je bilo konec že davno pred vojno: zatrla ga je Čang-Kaj-Sekova vojska in izobraževalna akcija. Celo nekdanja roparska rdeča vojska, ki je ni držala skupaj ideologija, temveč koristi, se je razšla in se delno vključila v narodno armado.

„Jaz se ne bavim s politiko, ker nisem politik, a prav zato lahko Vam in Vašemu narodu povem vso resnico. Kot Kitajec ljubim svojo domovino, a kot duhovnik še bolj ljubim resnico. Vsa propaganda proti kitajskemu narodu je zlagana. Žalostno je, da so vse mednarodne ustanove, tudi Zveza narodov, poklekile pred Japonci, azijskimi Prusi. Če nam te ustanove niso hotele pomagati, moramo iskati prijateljev po politični nuji. Če ima kateri na-

rod razloga, da se bori proti japonskemu osvajanju Kitajske, so to Rusi brez ozira na politično vladavino. Konec Kitajske bi pomenil konec Rusije. Do dna pa sem prepričan, da bi uničene Kitajske prej ali slej privedlo do uničenja Evrope in njene civilizacije. Po osvojitvi Kitajske bi Japonska postala najstrašnejša vojna sila na svetu, ki bi planila na Evropo; Azija bi nadvladala nad Zahodom in belim rodom — saj poznate napovedi japonskih voditeljev? Zato je naš boj proti Japoncem v bistvu tudi obramba Evrope in obramba krščanske omike. Če prosimo Kitajci pomoči od Evrope, gre pri tem ne le za nas, gre za človeštvo. Zaradi tega moramo ta boj vzdržati.

„Bomo vzdržali! Naš narod prezira smrt, se zna žrtvovati; imamo ogromen prostor in ogromno ljudi. Japonski napad nas zedinja. Dogaja se čudež: vojna je ustvarila narodno enotnost med stotinami milijonov ljudi, ki prej niso vedeli drug za drugega. Čim dalje Japonci gredo, tem bliže so pogubi. Zgodilo se jim bo tako, kakor se je Napoleonu v Rusiji: same zmage so ga ugonobile. In če nam evropski narodi pri tem ne morejo ali nečejo dati drugega, jih prosimo vsaj sočustvovanja...“

Čez 30 let izkazana poštenost

Iz estonskega mesta Narva poročajo tale dogodek, ki naj ga prebral vsakdo:

Pred 30 leti je tamkajšnji čevljarški moster Ado Tuiberg kupoval usnje od petrograjskega usnarja Plotnikova. Nekega dne je zopet naročil nekaj kož za templance. Slučajno pa se je v tovarni nekdo zmotil, zaradi česar je tovarna poslala Tuibergu namesto 10 kar 1000 kosov. Tuiberg pa se ni menil za pomoč in je plačal Plotnikovu samo naročenih 10 kosov usnja. Ker je pisarna Plotnikova tudi naredila pomoto, ki jo je prav za prav zagrešil njegov skladiščnik, Plotnikov pri sodišču ni mogel uspeti ter je težko izgubil. Bili pa so seveda to veliki denarji. Zato pa je mojster Tuiberg delal toliko lepše kupčije in dobičke.

Vest pa mu ni dala miru. Zavedal se je, da je storil nekaj nepoštenega. Ker pa se je bal javno to priznati, je skušal skrivaj počasi poravnati. Vsako leto je brez svojega imena pošiljal petrograjskemu usnarju večje svote denarja. Svojega imena pa nikdar ni imenoval, ker ga je bilo sram. S tem bi bil priznal, da je poprej tovarnarja ogoljufal. Čez nekaj let je začela Tuibergova čevljarška cbrt padati. Svojo veliko delavnico je moral opustiti. Sedaj je imel samo še majhno delavnico, v kateri je delal sam s še enim pomočnikom. Vendar je kljub temu petrograjskemu tovarnarju vsako leto pošiljal svoj prispevek.

Nato je izbruhnila strašna svetovna vojna. Tuiberg in njegov pomočnik sta bila oba poklicana v vojsko. Oba sta kot ruska vojaka prišla skupaj na fronto, kjer je bil Tuiberg nevarno ranjen. Preden je izdihnil, je bil njegov pomočnik Juhan pri njem. Juhanu, s katerim sta bila tudi poprej zaupna prijatelja, je pred smrtjo zaupal svojo skrivnost, ki ga je pekla vsa ta leta. Povedal mu je tudi, da je vsako leto pošiljal nekaj denarja Plotnikovu. Nazadnje je prisrčno prosil Juhana, naj on poskrbi, da bo Plotnikov prišel do denarja, kolikor ga mora še dobiti za tisto usnje. Juhan je svojemu umirajočemu gospodarju in prijatelju sveto obljubil, da bo izvršil njegovo zadnje naročilo.

Ko je bil čez dolga leta sklenjen

mir, se je Juhan srečno vrnil v svojo domačo vas Narvo. Medtem pa se je Estonska odcepila od Rusije in postala samostojna država. Zato Juhan ni mogel dobiti nobene zveze z Plotnikovim. V Rusiji je bila revolucija in vse staro je bilo razdejano. Juhan ni mogel pri najboljši volji nič ukreniti in nič zvedeti. Nekega dne pa je pribežal skozi Narvo velik trop ruskih beguncev, ki so pribežali po večini iz Petrograda. Med temi nesrečniki je bil tudi nekaj bogati tovarnar Plotnikov, ki je bil medtem docela obubožal ter se je v Narvi preživljal le s prodajo časopisov. S seboj je siromak imel tudi svojo družino, ki je z očetom vred stradala, ker je prodaja časopisov premalo nesla za vse lačne želodece.

Tukaj je Plotnikova slučajno spoznal tudi Juhan, ki pa ni hotel Plotnikovu povedati, kako in kaj mu je naročil rajni čevljar Tuiberg. Pač pa je, kakor poprej Tuiberg, tudi sam vsako leto Plotnikovu pošiljal večji denarni znesek, ne da bi Plotnikov vedel, kdo pošilja. S pomočjo tega denarja, ki mu ga je pošiljal Juhan vsako leto, si je Plotnikov imalu toliko opomgel, da je v Talinu kupil trgovino in da je bil najhujše bede rešen. V Talinu je Juhan vse svoje potrebe kupoval pri Plotnikovu. Vse usnje je jemal le od nekdanjega dobavitelja svojega rajnega gospodarja. In gospodarjev dolg je plačeval s svojim zaslužkom.

Plotnikov je sicer na vso moč poizvedoval, kdo bi bil neznan pošiljalec denarja. Pa tega ni mogel doznati. Nekega dne pa je bil poklican v državno bolnišnico v Narvi. Rečeno je bilo, naj brž pride v bolnišnico obiskat bolnika, ki umira. Takoj se je odpeljal v Narvo.

V bolnišnici so ga vedli k postelji nekega bolnika, ki mu je bil na vičez docela neznan. Ta pa se je dal spoznati kot prijatelj rajnega gospodarja prosil odpuščanja za krivico, ki jo je bil pred leti Plotnikov utrpel. Obžaloval je, da mu ni bilo dano, da bi bil mogel ves dolg poravnati. Ker pa umira, mu naroča, naj si vzame njegovo delavnico z vsem, kar je v njej, ter si iz kupčika poplača dolžno svoto. To je Plotnikov tudi obljubil storiti, da je pomiril umirajočega.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI.

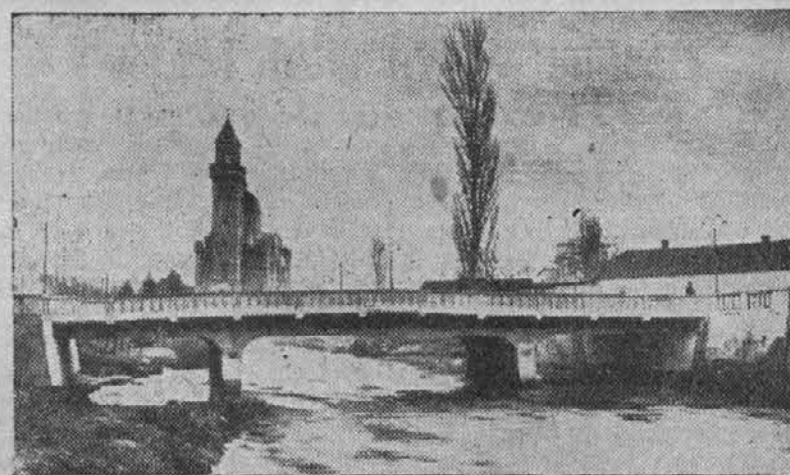
RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—
Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.
GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Parančin, mesto v dolini Velike Morave

Plotnikov je nato prijatelja svojega nekdanjega dolžnika na svoje stroške dal pokopati ter na grob dal postaviti spomenik. Ta spomenik Juhanu naj priča, kako zvest in po-

šten je bil ta blago mož, ki zasluži, da se njegova zvestoba in poštenost še po smrti oзнanja za zgled in posnemanje vsakomur.

Skrivnost prostosti človeške volje

Prof. Max Planck, slavni fizik, utemeljitelj kvantne teorije in Nobelov nagrajenec, ki je pred kratkim nečakal osemdeseto leto, je v zanimivem predavanju razpravljal o stališču moderne fizike do naključij. Ko je snoval svojo teorijo, je dejal, da je naletel na pojave, ki v svojih zaključkih zakonu vzročnosti, na katerem temelji vse naše spoznanje, na videz naravnost razveljavljajo. Tedaj se mu je prvič vsililo vprašanje o zakonitosti vsega, kar se dogaja.

Čim dalje stopa moderna znanost, tem bolj se ji kaže, da so tudi tam, kjer smo nekoč domnevali naključja ali nerazložljive tajne sile, na delu nespremenljivi zakoni. Vsi vemo, da more današnje naravoslovje pojasniti marsikaj, kar je bilo nekoč nerazložljivo. Mimo tega pa uvidevamo, da je mogoče s pripomočki moderne psihologije izvajati tudi komaj dojemljive gibljaje, ki vodijo naše odločitve, iz dejstev, ki jih je mogoče jasno spoznati. Z napredujočim spoznavanjem duševnih gonov nastaja vprašanje, kje je med vsemi mogočimi goni in drugimi motivi še kaj prostora za odločitve proste človeške volje? Ali smo ljudje sploh še odgovorni za naša dejanja? Ali ni odgovorno zanje nekaj drugega, kar deluje v nas in za kar sami ne moremo biti odgovorni?

Znanstvenik, ki se od zunaj približe človeški duši vidi v njej vedno le zakonite pojave, to, kar je odvisno od trdnih sil — z eno besedo to, kar je določeno že v naprej. V mnogih primerih gre lahko tako daleč, da napove, kako bo določen človek v določenem položaju ravnal. Povsod se kaže tu naraščajoče spoznanje o zakonitosti duševnih dogajanj in skozi vso našo znanost gre ta poteza determinizma. Skoraj bi celo rekli,

da znanost ni nič drugega nego razvoj do čedalje širše posegajočega determinizma. Šele tam, kjer zakonitost tako dobro poznamo, da nam je mogoče z njo napovedati bodoče stvari, lahko govorimo o pravi znanosti.

Kar se tiče uporabe teh misli glede problema človeške proste volje, lahko trdimo, da more psiholog, ki od zunaj opazuje človeka, računati vedno samo s trdnimi duševnimi zakoni. Seveda pa naša psihologija danes še ni toliko razvita, da bi mogla doznati res vse činitelje, ki so potrebni tudi za najmanjša človeška dejanja. Vendar pa je psihološki opazovalec tako rekoč že po poklicu dolžan biti determinist. Njegova naloga je vendar ta, da spozna in pojasni čim več duševnih zakonitosti.

Toda človek vidi samega sebe ne samo od zunaj, temveč tudi od znotraj. Nikoli mu ne bo mogoe pregledati s hladnostjo opazovalca svojih lastnih nagibov. Vsi zakoni, ki jih lahko opazuje zunanji opazovalec, ostanejo delujočemu samemu skriti. In v tem dejstvu, pravi prof. Planck, leži skrivnost prostosti človeške volje. Volja je sicer objektivno vezana, subjektivno pa prosta, je formula, ki izvira iz njegovih razmotiranj.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti nove obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052 (Paternal) - Buenos Aires

Tropezón in št. 148

Tropezón! Tramvaj "Lacroeze", ki vozi v Campo de Mayo pozna to postajo, ljudje imajo tudi v besedi to ime. Če ga pa na pismo deneš, so poštarji kar v zadregi, ker za pošto ne obstoja Tropezón. Poštna uprava pozna le San Martin in Caseros. Delu pa tir Lacroezevega tramvaja, ki vozi proti Hurlinghamu. Zato pač ni čudno, če se naročniki naših listov pritožujejo, da dobivajo z večtedensko zamudo. Saj pride v Tropezón šele tedaj, ko je bilo zavrženo iz Mendoze, kamor je šlo s FCP.

Prav ta stvar je bila povod, da sem oni dan spet stopil doli v Tropezón, ki leži med Caserosom in San Martinom. Spada pa vse to v občino San Martin, kamor pristojata tudi Lurdes in Lynch in San Andres, tako da je ta občina zelo obsežna in tudi močno obljubljena. Na njenem ozemlju živi gotovo čez sto slovenskih družin.

Tropezón je kraj, ki zadnje čase vedno bolj napreduje. Vse več je zazidane, rastejo že tudi tovarne, ima že lastno šolo. Le Bog je še brez vsake strehe in imajo do bližnje cerkve kakih 20 kvader, bodisi v San Martin ali Caseros ali v Lurdes.

Bil sem že pred meseci v Tropezónu, kjer sem nepričakovano našel znanca svojih mladih let, Blaža Venerčana in obiskal tudi precej družin. Pa me je zalotila noč. To se pravi, da mi je moglo le malo ostati v spominu, kje so naši ljudje.

To pa niso mačje solze, kako piskati na primer Poldeta Vovka, ki živi na ulici Pres. Mon na 148, ker Tropezón je tako moderen, da številke ne potrebuje. Samo eno sem videl in tista je bila 262...

Pač ni kazalo drugega, kot poslušati se običajnega sredstva. Povprašati.

Saj prav tamle stoji ženska, ki bi bila čisto lahko Slovenka po svoji zunanosti!

Nisem se zmotil. Bila je Slovakinja. Kar vesela je bila tudi ona mojega pozdrava in me opozorila:

"Glejte, tamle! Ona žena je Slovenka!"

"Dober dan, me je pozdravila. Po sliki vas poznam, vidim vas pa danes prvič!" tako mi je povedala Gorupova gospa, ki je šla s svojo malo ravno v trgovino. "Tamle doli na voglu je naša hiša. Pri moji stranični ste pa že bili!"

Takole sem torej že stal na slovenski sledi in sem potem po vrsti obiskal Brekove, Starčeve, Šeperjeve, Rožanceve. Oglasil se pri Viharju in pri Baučarju, Svetinu, pri Mučiču. Poldeta Vovka pa pri vsem

tem nisem našel, čeprav sem ga na vsak način poiskati želel. Bil sem že precej pozen in ga pač nisem smel vleči iz postelje, ker mora bojda že ob 4 uri zjutraj na delo.

Po redko se pokažete k nam. Kaj pa morem. Če je pa moja fara tako zelo široka.

Pa saj vedno kaj zvemo o tem kod hodite. Zadnjič smo imeli pravi haló, ko smo brali od Blaža, kako ste vse opisali.

Pa veste, da je Blaž sina kupil! Lepa stvar od njega, da me ni povabil na pogosto!

Saj ga še krstil ni! Ga bom pa že moral v roke vzeti, tega Blaža!

Seveda je Blaž zadevo kmalu enostavno rešil.

Za krst je treba tudi botra. In botra je teže dobiti kot otroka. In če živi boter tam v Mercedes, kjer je stric Leskovec... To je daleč!

Tisti Leskovec, po domače Habetov iz Predgriz, ki ga je moja mama nabila, ker ji je kot nagajiv paglavec na vrtu kak nageljček utrgal, tako sem se domislil, kar mi je stric Leskovec pred nedavnim sam pripovedoval iz svojih mladih spominov. Lojze Leskovec je namreč sosed doma moje matere v Črnem vrhu.

Take so torej slovenske zgodbe v Tropezónu.

Kaj pa romanje v Lujan? Kdaj bo letos? Je vpraševala gospa B. Imamo obljubo! Bo treba iti.

Letos pa mi Slovenci ne bomo šli v Lujan. Preveč je vsako leto, zakaj tam v Lujanu bi človeka iz kože deli. Saj mora človek še stol plačati, čeprav s svojim sedalom sedi! Pa naj se letos pod nosom obrišejo za naše solde, če mislijo, da imajo tam Marijo za to, da mi njim denarje nosimo. Je prevelik izdelek, da bi mogli romati v Lujan vsako leto.

Naša romanja nimajo namena, da ljudem denar iz žepa vlečejo, temveč le, da se Materi božji oddolžimo. To pa lahko napravimo tudi drugače. In prav gotovo bo velika večina Slovencev z veseljem pozdravila moj načrt, da letos mesto romanja v Lujan priredimo celodnevno slovesnost v Lurdu, kjer so naše slovesnosti vselej tako lepe in domače.

Novembra meseca bomo torej imeli v Lurdu našo slovesnost z mašo dopoldne, popoldne pa še kaj za razvedrilo v dvorani in cerkveno pobožnost. Takrat torej upam, da se bo zbralo Slovencev od vseh strani, da bo veselje.

Kako je prav, da ste prišli. Že davno je mož namenjen od vas, je rekla gospa Š., da bi se dogovorili ra-

di našega Berteljčka. Že devet let ima, pa še ni bil pri prvem sv. Obhajilu. Tukaj je pa tako sitno za to. Na vse strani je daleč. V šoli se učijo katekizma, toda v cerkev ni kam. Kamorkoli bi hoteli je 20 kvader.

Tudi ta zadeva se bo lahko rešila. Saj bomo letos imeli tudi slovesnost prvega svetega Obhajila. V nedeljo 18 decembra se bo vršila ta lepa slovesnost na Paternalu in kar za tedaj bomo pripravili malega.

Vedno greste okrog in tudi kake slike pokažete potem po slovenskih listih. Boste morali še nas kaj poslikati, je menil nekdo.

Pa bi res bilo lepo, če bi se priredila ob priliki kaak slovesnost tudi v Tropezónu. In celo potrebno bi bilo in tudi prilika za to se kaj lahko dobi. Ali se vam ne zdi, da bi se napravila neko nedeljo skupna slovesnost blagoslova hiš. Saj je tako malo božjega blagoslova po teh naših domovih. Nekatere obiskujejo vse nesreče na svetu. Tudi so nekatere hiše v nedeljo zidane... In če bi vsega tega ne bilo nič, saj je tudi tukaj prav kot doma Bog vsega gospodar in bi bilo res nad vse primereno, da se priredi ob priliki blagoslovitev vseh slovenskih hiš tukaj, kakor bi bilo primerno tako slavnost prirediti tudi po drugih slovenskih naselbinah.

Take in podobne stvari smo ugibali, dan je pa že davno ugasnil in je bila ura že ob osmih, ko sem trkal na vrata pri Poldetu Vovku. Nisem ga hotel preveč nadlegovati. Pa upam, da ga bom drugič lahko našel, čeprav na hiši ne bo številke.

Hladnik Janez.

CERKVENI VESTNIK

17. julija maša na Paternalu za Seb. Mozetiča. Molitve na Paternalu.

24. julija maša na Avellanedi. Molitve na Avellanedi ob 3 uri. Na Paternalu ob 4 h.

Na Cirilovo nedeljo je bila paternalna slovesnost prav lepa. Le vdeležba bi bila lahko bolj velika. Pevci so pri maši prekrasno zapeli. Prav gotovo ni v nobeni tukajšnji cerkvi bilo ta dan tako lepega petja.

Še in če prosim in ne bom nehal

Kmetiska idila v Sloveniji

PRVA VELIKA KAMPANJA

„SLOVENSKI LIST“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

"SLOVENSKI LIST"

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobitek.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI "SLOVENSKI LIST"

Uprava

nadlegovati s prošnjo, da pokažete nekaj več dobre volje za slovensko službo božjo. Nekaterim je pač res nemogoče, da bi prihajali. A pridite vsaj tisti, ki bi lahko! Pevci se tako velikodušno žrtvujejo, pevovodja je neumoren, a verniki ste pa tako trdi in nepremakljivi!

Vsak veren Slovenec naj sklene, da bo vsaj enkrat vsak mesec gotovo prišel k slovenski službi božji.

24. julija, to bo pred sv. Jakobom, bo služba božja na Avellanedi. Maša in tudi popoldanska molitev. Potem ste pa povabljeni tudi na zabavno prireditev, ki jo bo imel avežanedijski pevski zbor v prostorih pri Celecu, poleg kapele, kjer je služba božja.

Prav od srca se boste nasmejali, pa tudi naše rojake onstran Riahuela boste od bliže spoznali.

Krščeni sta bili Gladis Alicija Graj na Avellanedi, Honorina Roza Moro v San José de Flores.

Hladnik Janez.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi.

Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVENE BOLEZNI: Nevrašenija, izguba spomina in sibkost.

REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Sibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, sibka pljuča.

ŽELODEO: upadel, razširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in meso 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12 sečno plačevanje.

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenc

Nadaljevanje 97

— Nepopisno veselje je napolnilo moje hišo, žena me je vsa solzna poljubljala, pa tudi jaz sem plakal in moji so mislili, da so to solze veselja.

— Ko je odšla žena za trenutek v kuhinjo, sem se podal v svojo sobo, zaklenem vrata in vzamem iz pisalne mize samokres.

Položil sem samokres poleg sebe, nato pa vzamem papir in začnem pisati poslovljno pismo. Hotel sem priznati svojo poneverbo in prositi za odpustanje.

— Hipoma pa začnem, da me je pogladila po glavi neka mehka roka, a obenem opazim, da je izginil samokres s pisalne mize.

— Poleg mene je stala moja hčerka Sonja.

— Oče! — vzkligne jokaje. — Oče kaj nameravaš?

— Jaz jo objamem in ji vse priznam. — Dolgo je premišljevala, nato pa reče:

— Moramo najti pot, da se boš rešil. — Nekdo ti mora pomagati!

— Pomagati! — zaklikne trpko.

— V svojem življenju sem že mnogim pomagal, toda sedaj, ko potrebujem sam pomoči, je ne morem najti!

— Oče, našel jo boš — vzkligne Sonja. — Poznaš-li mojo prijateljico Elizabeto Voroneov?

— Poznam jo — odvrnem, — to je vnukinja brusilca dijamentov Petra Voroneova, ali ne?

— Da, oče, spoznala sem njenega

deda! — On ni samo dober človek, temveč je tudi zelo moder. On ti bo pomagal!

— Otrok, kaj misliš, jaz ga vendar ne poznam. Kje mi bo pomagal tujec, ko so me zapustili vsi moji prijatelji!

— Z eno besedo, prišel sem k vam in vam vse razložil. — Vi ste odšli v sosedno sobo in ste se povrnili z zavitek bankovcev. Brez besede ste mi izročili pet tisoč rubljev.

In tako sem bil rešen. Ko je zvečer revidiral direktor blagajno, mi je dejal:

— Vedel sem, da je pri mojem Kazimirju Fedoroviču vedno vse v najlepšem redu. V vaši novi službi pa vam želim obilo sreče!

— Mar misliš Peter, da sem to kdaj pozabil? Mar nisva od takrat prijatelja?

— Kazimir, prijatelj si mi! — mu odvrnem. — Toda to malo uslugo, ki sem ti jo takrat storil, si mi že davno poplačal. Tebi se moram zahvaliti, da sem lahko tako dolgo živel v Petrogradu brez potnega lista!

— Zakaj se pa nisi sedaj obrnil name? — me vpraša svetnik, ki je že davno vrnil svoj dolg, še prej, kakor sem sam pričakoval, ker je postala njegova Sonja medtem slavna pevka.

Tega večera me Fedorovič ni pustil, da bi odšel. Odvedel me je k svoji ženi in otrokom, ki so me radostno pozdravili. — Sonja je bila doma in neprestano sem moral misliti na Elizabeto, ki je bila njena sovrstnica.

— Ko sem odhajal, sem povedel Fedoroviča v moje stanovanje in od takrat me je dnevno obiskoval in me

prepričeval, da se mi ni treba ničesar bati.

— Pripovedoval sem mu tudi o vas. Toda on je skrbel tudi za vaju in če tega ne bi storil, bi vaju že davno odkrila policija.

— Ko sem pil zjutraj svoj čaj, je nekdo nenadoma potrkal na vrata. Ko sem jih odprl, je stal pred menoj moj prijatelj Fedorovič, bled kot smrt.

— Govori! — vzklidem, — reci mi vse, kar veš! Gotovo so odkrili, da se nahajam v Petrogradu.

— Ne, odvrne Fedorovič. — Ne gre zato. Ti si varen, a ravno tako tudi tvoja prijateljca.

— Stari prijatelj, pripravi se, ker ti moram sporočiti važno vest, ki je obenem srečna in nesrečna.

— Toda koga se tiče? — vprašam.

— Elizabete!

— Jaz vztrepečem. Moral sem se vvesti, ker bi se drugače zgrudil na tla.

— Elizabete? — vzklidem. — Moje nesrečne vnukinje, ki je že davno mrtva?

— Prevaril si se, dragi prijatelj! — odvrne Fedorovič. — Elizabeta ni mrtva!

— Ni mrtva? — jaz skočim, da ga objamem in da se mu zahvalim za to srečno novice, toda on me prime za roko in reče:

— To je bil srečni del moje novice, toda sedaj prihaja na vrsto ono, kar se ti bojim povedati: Elizabeta, tvoja vnukinja Elizabeta Voroneov, je soproga človeka, ki se je doslej izdajal za Turka in se imenoval Mehmed Ali paša in ki je živel doslej

v Petrogradu zelo razkošno.

— Policija ni vedela, kdo je on in reče:

carica je le popolnoma slučajno odkrila, da ni Turek in tako se je na naše največje iznenadenje pokazalo, da je ta človek prav za prav Aron Katz, ki je nam že dolgo znan.

— Lahko si mislita, draga Olga in Mirovič, da se mi je zdelo, da sanjam. Moja Elizabeta je bila torej lepa baronica Ely? — Ne bi verjel, če mi ne bi to pripovedoval tako resen človek, kakor je svetnik.

— Oh prijatelj —, vzklidem, — če je to vse, kar mi hočeš povedati, potem sem srečen, presrečen, takoj bom šel k njej, da se z njo porazgovorim!

— Počakaj, počakaj! Nisi še vsega slišal!

— Mar to še ni vse?

— Ne, ni vse! Svoje Elizabete ne bi več našel.

— Kaj? Mar ne stanuje več v oni sijajni palači? Slišal sem vendar, da ima Mehmed Ali paša veliko hišo.

— Imel jo je še sinoči do druge ure —, me prekine prijatelj — Po noči pa je dala carica aretirati ne samo Ali pašo, temveč tudi tvojo Ely-Elizabeto.

— Jaz prestrašeno zakričim. — Obenem pa je dala še nekoga aretirati. Z njima vred so odpeljali v Petropavlosko trdnjavo uklenjenega tudi mojega najvišjega predstojnika, guvernerja policije barona Paska.

Nato mi je Fedorovič pripovedoval, da sta Elizabeta in njen dozdevni mož, tvoj oče, Olga, obsojena na ječo v Sibiriji in da bosta zvečer odpotovala v Sibirijo.

— Vzdihoval sem, svetnik me je skušal potolažiti, kar se mu pa ni posrečilo. Ko sem ga pa vprašal, če ve za kak nasvet, zna je z rameni in

reče:

—

—

—

—

—

—

— Znano ti je, draki prijatelj, da je popolnoma nemogoče rešiti ljudi, ki so transportirani v Sibirijo.

— Se težje pa je rešiti kaznjence, če se že nahajajo v kakem sibirskem rudokopu, od koder se ne povrne nihče več živ. Če nameravaš torej kaj ukreniti, se mora to zgoditi še predno pridejo na cilj.

— Tvoje mišljenje je torej — vzklidem — da naj poskusim Elizabeto rešiti in za časa transporta?

— To je edino sredstvo, ki ti je na razpolago — mi odgovori prijatelj.

— Fedorovič mi obljubi, da se bova popoldne ponovno sestala in da bo do takrat premišljal, kaj se da storiti. In sedaj sem prišel k vama, da vam sporočim to žalostno novice.

— Mirovič in Olga sta ginjena poslala pripovedovanje starega Voroneova. Ko je Voroneov končal, zakliče Olga:

— Svetnik ima prav! Rešiti bi jih mogli edino-le, dokler bodo na potovanju!

— To je tudi meni jasno — reče Mirovič — samo še ne vem, kako? Sam sem že doživel tak transport in dobro vem, kako težko je pobegniti stražnikom.

— Če je sestavljen transport samo od treh kaznjencev, pomeni to, da jih bo spremljalo najmanj dvanaest stražnikov pod vodstvom poročnika. Kozaki jezdi, kaznjenci pa morajo med njihovimi vrstami hoditi peš. Povrh pa so še uklenjeni v težke verige. Ne morem si predstavljati, kako bi jih mogli rešiti.

— Nekaj pa moramo vendarle ukreniti! — vzkligne stari Voroneov, — četudi plačam poskus osvoboditve z glavo! Mar naj mirno gledam, ko mi bodo odpeljali v Sibirijo mlado in lepo vnukinjo, kjer bo umira-

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

SKOZI NERAZISKANO AFRIKO

Povratek odprave na Ruvenzori
Pred dnevi se je vrnila v Nemčijo odprava, ki je obiskala afriški Ruvenzori in jeno šestmesečni odsotnosti dovršila svojo nalogo v območju Kilimandžara. Najlepši uspeh je dosegla odprava s svojimi turističnimi rekordi. Pod vodstvom Eugena Eisenmanna je plezalo šest mož po najvišjih grebenih afriškega gorovja in ti so doživeli zadoščenje, ki ga dajejo zmagovalcu skoro nedostopni vrhovi.

Ekspedicija se je v Afriko grede v Genovi ukrcala na ladjo ter se je odpeljala najprej skozi Sredozemsko morje in Sueski prekop do Mombase. Tam se je izkrcala na afriškem ozemlju. Angleške oblasti so šle nemškimi hribolazcem na roko. Pohod na Kilimandžaro se je začel pri Mošiju, dva udeleženca odprave sta plezala po južni strani čez Kibo. V začetku februarja so turisti nadaljevali pot skozi Ugando in so dosegli Kambalo. Nato se je začelo prodiranje v območje Ruvenzorija.

Hribolazci so morali tukaj najprej skozi velikanski pragozd. Pri tem so jim bili v veliko oporo nosači, ki so opravili veliko delo, kajti na poti skozi ta pragozd so se skrhalo že mnoge ekspedicije. Potem so se začele plezalne ture v pravem pomenu

besede. Često so morali udeleženci ekspedicije plezati čez grebene v višini 5000 m. Preplezali so Stanleyev vršac ter izvršili pri tem važna kartografska dela. Ko so ta bila pri kraju, je začel odpravi pohajati proviant, približala se je pa tudi deževna doba. Napori so hribolazce tako izčrpali, da so se morali polagoma vrniti, ker so štirje dobili malarijo, ki je silno oteževala ekspedicijsko delo. Po vrnitvi v Mombaso, so potovali vzdolž zapadne afriške obale do ta Dobre nade, kjer so se zopet vkrcali na ladjo, ki jih je odločila v Hamburgu.

STRELCI MED ŽIVALMI

Velik del živalstva more živeti le od lova in ropa. Da si ulove svoje kosilo, uporabljajo živali vse svoje organe, zobovje, kremplje itd. So pa živali, ki imajo za to na razpolago celo "strelno" orožje, pasti in podobne pripomočke.

Najbližji primer loveca s pastmi nam daje zloglasni volke, ki je prav za prav ličinka kačjemu pastirju podobne žuželke. Ob sončnih in peščenih poteh gradi volke svojevrstne lovne jame. Ker je preveč neokreten, da bi ulovil svoj plen v teku, si gradi majhne, lijaste jame, v katere naj bi njegove žrtve padale. Že zgraditev takšne jame je za komaj centimeter dolgo živalico veliko

delo. Najprvo izkoplje krožni jarek, prvi obroč vdolbine, ki se navzdol čedalje bolj zožuje, potem sledijo drugi, čedalje manjši in globlji obroči, z glavo izmetava pesek iz jame. Ko je lijak pripravljen, se ličinka skrije z mogočnimi čeljustmi na dno in preži. Če se prikaže kakšna mravlja ob robu jame, zdrčijo peščena zrna na dno in mravlja pade v jamo. Če ji uspe, da se reši groznih klešč, s katerimi je zagrabi ličinka, vendarle ne more uiti. Najpoznejše ob robu jame pade nanjo dež peščenih zrn, ki jih je volke s svojim širokim vratnim ščitom zagnal vanjo. Zopet

pade na dno in v drugič se kleščam ne iztrže več.

Tudi med ribami je vrsta, ki na razne žuželke po vseh pravih streli. Kot izstrelke uporabljajo te ribe vodne kaplje, ki jih zaženejo z veliko silo in udovito točnostjo proti plenu. Te ribe živijo samo v rekah in nizkem obmorskem vodovju. Zadržuje Indije, Indokine, severne Avstralije in Polinezije.

Med vodnimi rastlinami skrite prežijo negibno na svoje žrtve. Kaplje, ki jih izstrelijo vanje žrtve o mamijo, da padejo v vodo in tu jih ribe požrejo.

Za kratek čas

Nakupovanje

"Ali mi dovolite, gospod šef, da nes popoldne prosto?"

"Zakaj?"

"Moja žena bi rada šla v mesto, kupovat in želi, da bi šel z njo."

"Danes vam žal ne morem dati prosto."

"Najlepša hvala, gospod šef, najlepša hvala!"

ZLATKO BADEL

Calle Agüero 2151

U. T. 44 - 3317

BUENOS AIRES

VSAKEMU TRGOVCU, KI ŽELI SPOZNATI TA DVA ODLIČNA IN PRVORAZREDNA PROIZVODA, POŠLJEM VZOREC NA ZAHTEVO BREZPLAČNO

STARA

SLJIVOVICA

BADEL

UVOZENA IZ JUGOSLAVIJE V SODIH

PELINKOVEC

BADEL

PRIDELAN V BUENOS AIRESU IZ PRVORAZREDNIH PRVIN, KI SE UVAŽAJO IZ JUGOSLAVIJE.

Dekleta v Jugoslaviji

v narodni noši

la počasne, toda gotove smrti. Ne! Poskusil jo bom rešiti! Pa četudi se bom moral sam boriti s kozaki, jaz se ne bojim!

— Mislim, da bo najboljša — reče Olga, — če najprej slišimo, kaj pravi vaš prijatelj svetnik. Voroncov, danes se bodete z njim sestali? Kje?

— V neki kaavrnji. —

— Smeva-li iti z vami? —

— Seveda! Fedoroviču sem tako že rekel, da bodeta prišla najbrž tudi vidva z menoj. —

Voroncov ostane še nekaj časa na obisku. Ko pa je odbila ura pet, se podajo vsi skupaj v predmestje, kjer se je nahajala v neki stranski ulici mala, zapuščena kavarna.

Čim so sedli, je že vstopil svetnik, —

— Tukaj lahko mirno govorimo — reče svetnik in jim ponudi roko.

— Poznam namreč lastnika kavarne in mu lahko popolnoma zaupamo. Pojdimo v zadnjo sobico, kjer nas ne bodo motili gosti! —

Ko so posedli za mizo v mali udobni sobici, začne Voroncov nestrpno vpraševati:

— Fedorovič, ali ste premišljevali, kako bi rešili ubogega, nesrečnega otroka? Moj Bog, če bi se nam posrečilo iztrgati Elizabeto iz rok njenih krvnikov, kako bi vam bil hvaležen, kako bi mirno zatisnil svoje trudne oči! —

Kazimir Fedorovič ponudi svoje-mu prijatelju roko in reče:

— Peter Voroncov, nekoč si me rešil sramote. Rešil si me in o-srečil. Obljubljam ti, da bom Eliza-beto osvobodil, toda izgubil bom slu-žbo, če bo carica zvedela za moje predrzno početje. —

— To se ne sme zgoditi! — vzklik-ne stari Voroncov. — Spomni se svo-jih otrok! —

— Prijatelj, ne skrbi zanje — od-

vrne Fedorovič, na obrazu pa se mu pojavi smehljaj. — Odkar sem v službi policije, sem si pridobil pre-moženje. Premožen sem, skoraj že bogat, razen tega pa je moja Sonja postala slavna pevka in zasluži ve-like vsote denarja. Peter, pomagaj ti bom in jaz sem srečen, da morem zate kaj storiti! —

— Sedaj pa poslušajte moj načrt! Štirje ljudje, ki so sedeli za mizo v mali zadnji sobici kavarne, začne-jo šepetati. Svetnik jim je šepetaje razložil svoj načrt in ko je končal, zakličejo vsi, Voroncov, Olga in Mi-rovič navdušeno:

— Da, tako je! Tako se nam bo posrečilo! Tako bomo Elizabeto in Arna Katza rešili! —

85. POGlavJE

V SIBIRIJO

Med Petrogradom in med Moskvo se razprostira ogromna ravnina, ki se zdi nesrečnejša, ki jih poleti po-šljejo v Sibirijo prav tako strašna, kakor ogromne snežne poljane na oni strani sibirske meje.

Na sibirskih snežnih poljanah vla-da strašna zima, ki muči kaznjence, na ravnini med Petrogradom in med Moskvo pa žge solnce tako neusmi-ljeno, iz zemlje puhti tako nezno-sna vročina, da marsikateri okovani jetnik na poti pade in izdihne.

Nekega vročega poletnega dne se je po tej ruski preriji pomikala majhna karavana.

To je bila ena izmed onih žalost-nih povork, ki jih Rusi tako mnogo-krat vidijo.

Dvanajst kozakov na konjih je spremljalo tri kaznjence, ki so bili tesno zvezani z močno železno veri-go.

Bila sta dva moža in ena žena, njena vitka in dražestna postava pod sivim plaščem pa je izražala

moč in odpornost, več poguma in vo-lje, kakor je bilo videti na obrazih njenih sotrpinov.

Včasih se je nagnila mlada žena k staremu človeku, ki se je še komaj premikal. Starec se je naslonil na njeno roko in jo pogledal s hvalež-nim pogledom.

— Draga moja Elizabeta —, re-če starec, ki ni bil nihče drugi, ka-kor stari Aron Katz, — upam, da ti ne bom več dolgo v nadlego. Yutim, da ne bom kos tem strašnim napo-rom. V Sibirijo ne bom prišel. Mo-či me zapuščajo, ne morem dalje! —

— Prijatelj, bodite pogumni, — zašepče Elizabeta. — Marsikdo je brez trohice upanja korakal po tej poti v Sibirijo, srečno naključje pa ga je rešilo iz sibirskega pekla. —

— Mene bo rešila edino le smrt! —

— Tedaj bom tudi jaz umrla, — vzklikne zamolklo Elizabeta. — Kaj bo tam z menoj če ostanem sama med temi strašnimi tujnimi ljudmi? Vi ste vsaj moj zaščitnik in v vaši prisotnosti me ne bo nihče surovo žalil.

— Otrok moj, ali so vas že opla-šili? — vpraša Aron Katz.

— Kdo neki je bil tako prijazen? — vpraša starec.

— Poročnik! —

— Kaj — ta mladi poročnik? — reče Katz. — Ali veste, kdo je ta poročnik? Imenuje se Soltikov. —

Pavel Soltikov in je brat one Na-talije, ki je bila navzoča pri vašem dvoboju s carico. —

— Ah, to je angeljsko dobra de-klica! — vzklikne Elizabeta. — Ni-l dar ji ne bom pozabila, kar je sto-vila zame. Natalija je b'la edina, ki me ni zapustila in je pazila name, dokler niste vi prišli. O, prav dobro se še spominjam tistega jutra! —

— Vidiš Elizabeta, ta poročnik je

Natalijin brat. Lep človek je, postal pa je krut in surov. Mar me ni več-raj udaril s sabljo — mene starca!? Elizabeta, mar nisi opazila, kako nas vodi po najhujši vročini. — Oh, mo-ja uboga, stara glava — boli me — mislim, da bom znorel. Oh Bog! Strašno mi je! — Elizabeta, mislim, da bo to moj konec! —

Starec obstoji in si pritisne roko na srce.

— Počakajte! — zavpije Eliza-beta na ves glas. — Počakajte, v ime-nu božjem — starec umira! —

Eden izmed kozakov je takoj od-jahal k poročniku, ki se je približal kaznjencem.

— Že zopet ste se ustavili! — zav-pije mladi poročnik. — Zares bi bilo že najboljša, da bi vrag vzel tega starca. Kako neki naj ga pripeljem v Sibirijo, če ga vedno zapušča za-vest? —

— Gospod poročnik —, zakliče tre-tji kaznjence, bivši ravnatelj petro-grajske policije baron Pasek, — go-spod poročnik, ta človek se pretvarja in smatram za svojo dolžnost, da vas opozorim na to. —

— Jezik za zobe! — zavpije jezno častnik, — ni me treba na ničesar opozarjati. Govorite tedaj, če vas vprašam. —

— Gospod —, vzkipi Pasek, ki si je najbrž domisljal, da je še vedno ravnatelj petrograjske policije, — gospod, kar ste vi sedaj, sem bil jaz že pred mnogimi leti in kdo ve če boste postali, kar sem bil jaz.

Poročnik Soltikov prijezdí k tre-tjemu kaznjencu, sname hladnokrv-no bič s sedla in udari Paseka v obraz.

— Tu imaš! — zavpije poročnik, to je moj odgovor.

Pasek zarjove kakor zver in začne trgati verige, ki pa seveda niso prav

nič popustile.

— Kaznjence bomo ločili —, reče mladi častnik. — Tega-le tukaj —, Soltikov pokaže Paseka, — pa bomo zvezali z močnimi verigami, ko bomo nadaljevali pot. Medtem bomo počivali in starec se bo lahko okrepčal.

Aron Katz zbere svoje zadnje mo-či in se nasloni na Elizabeto. Vprt na svojo prijateljico je starec odšel pod leko drevo, ki je bilo v bližini.

Kozaki razvežejo verige, s kateri-mi so bili kaznjenci skupaj zvezani.

Aron Katz se takoj zgrudi na tla. Elizabeta razveže svojo enlo, vzame iz nje ločec in odide k bližnjemu studencu. Tu je zajela vode in jo prinesla starcu. Stari Katz je čutil, kako se mu je z vsakim požirkom vračala prejšnja moč. Tudi mala ste-kleničica žganja, ki mu jo je poslal poročnik, mu je zelo dobro delo.

— Otrok moj —, reče starec in stisne Elizabeto roko, — mislim, da je največja nevarnost že minila. —

— Dragi prijatelj, zaspite malo — mu zašepče Elizabeta. — Mislim, da se bo poročnik tukaj mudil najmanj eno ali dve uri. Poglejte tudi on sam je legel v senco. —

Poročnik je legel v travo, pa tudi kozaki so legli, da bi se odpocili. Ko-nji so jedli in se pasli po travi. Pa-sek pa je sedel pod neko drevo in jel z mračnim pogledom motriti svo-jo okolico.

— Spanje bi me morda osvežilo! —reče Aron Katz. — Poskušal bom zatisniti oči. — Starec se zlekne po-travi in čez nekaj trenutkov zares zaspi.

Tudi Elizabeta je čutila, da so po-stale njene noge težke kakor svinec. Legla je blizu svojega starega prija-telja.

(Nadaljevanje prihodnjic)